

Taxa postala
pláttá 12 mm.
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
16. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedé- 320, fél-
évre 600, évi 1100. Külföldre:
félévre 1. Hirdetési
„UJ KELET”
bónuszi zsi-
ja. Cikkek
forrás megj.

ROMANIA
1. LEMPOSTA

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton E. Redac-
tor responsabil-
Felelős szerkesztő:
Jámbor Ferenc. Administrator de-
gát si girant responsabil-
Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Propriet-
ar-Tulajdonos: Fraternitas S. A.
R. de Editura. Registrat publica.
Tijndlor periodec No. 43. Dos. 889-
1938. Tribunalul Cluj, Sectia III.

Csütörtök, június 30.
1938-5698. Tamuz 1.
XXI évt., 143. szám.

Városok kongresszusa

A román fővárosban ma vette kezdetét a városok nemzetközi szövetségének kongresszusa. A világ minden részéből összegyűlt delegátusok a városok fejlesztésének, szépítésének, higiénéjének ügyeit vitatják meg s bizonyára egységes irányelveket fognak felállítani a fejlesztés további lehetőségeinek előmozdítására.

A kultúremberek érdeklődése joggal fordul a kongresszus felé. Azt hisszük: valamennyiünk számára érdekes olvasmány lenne a kongresszuson felvetett szempontok, újítási tervek elolvasása. annál is inkább, mert a kultúra és a város fogalma immár pár évszázada áll szoros közelségben egymással.

Bár a föld, a mezőgazdasági termelés adja minden civilizációnak alapját és az élet, a megélhetés forrásai a falaj és általa ősi mánhóból buznognak fel, mégis minden országban a város a gazdasági életnek ama központja, ahol a kulturális felépítmény képe a maga jellegzetességeivel legteljesebben kitűnik a környező ország társadalmi és gazdasági fejlettségét pontosan tükrözi vissza.

Ma, amikor egyes kortársi romantikus irányzatok a falu, a föld, az idilliikus vidék elsőbbségét igyekeznek hangoztatni a városi, az urbanus civilizációval és kultúrával szemben, nem indokolatlan rámutatni arra a nagy, döntő jelentőségű szerepre, amit a városok, főleg pedig a közép- és nagyvárosok az emberi haladás történetében vittek.

Ennek a haladásnak nemcsak a városok falai között kivirágzott művészetek, építészeti remekművek, tudományos felfedezések a bizonyosságai, hanem azok a nagy gondolatok, társadalmi és politikai mozgalmak is, melyek a falu és a földművesek sorsára is döntő kihatással voltak.

A falu, a föld energiáinak támogatása nélkül bizonyára nem alakulhattak volna ki a nagy városok, később a nagy városállamok.

De a technikai fejlődésnek egy bizonyos fokán, mely legmagasabbrendű megnyilatkozásait a városokban érte el, a falu és a város szellemi tartalma akaratiánul is ellentétbe került egymással s ezmei vonalon is élnék különbségeket mutatott s mutat fel napjainkban is.

Ha napjaink társadalmi mozgalmainak és politikai intézményeinek hátterét alaposan kivizsgáljuk, minden bizonyos arra a megállapításra jutunk, hogy az ideológiai harcok legtöbbjében a város és a falu örök ellentét lappang, hogy bennük és általuk a városi lélek racionalizmusa vivja eldöntetlen harcát a vidék ösztönös beállítottságával, a gondolat embere az idilliikus, natv ember kezdetleges képzeletvilágával.

Nem véletlen az, hogy ahány haladásellenes mozgalom ágál a világon, az mind a város, főleg pedig a nagyváros „romlott” erkölcsi, kapitalistai és proletárijai, kereskedelmi és pénzügyi fejlettsége, bonyolult gondolatvilága és számára érthetetlen létezési módja ellen irányítja „eszmei” nyilait.

A város és a városi kultúra azonban élet-erősen állja e támadásokat, még azokban az országokban is, ahol átmenetileg a városellenesség főkorifusai tartják kezükben a hatalmat.

Mert az igazi erő ma már a fejlett városokban összpontosul, a városok gyáróráisában, szellemi centrumaiban, közigazgatási fórumain, közlekedési gócpontjaiban és azoknak az embereknek kezében, akik éppen városi, urbanus kultúrájuknál fogva inkább képesek a nagy összefüggések áttekintésére, akik a technikai vívmányok birtokában egy ország, vagy állam hatalmi szervezeteit dominálják.

Nem kétséges: ami fény a falvakba sugárzik, az a városokból indul ki s azok a termelési rendszerek, melyek a föld, a bányászati termelékenységét megszorozták, szintén a városokból indultak el hódító útjukra.

Sőt mi több: a város volt az, mely a falut minden időben öntudatra ébresztette, mely szót emelt mellette már akkor, amikor tömegei teljesen képtelenek voltak saját érdekeik képviselésére.

Am a város előnyeinek és fölényének eme minden túlzás nélkül való dicserete az elfogultság vétkébe fulladna, ha nem említenék meg mellette a városi civilizáció hátrányait: a nagyvárosok sötét bérkaszáryainak

Angol hajók bombázásával próbálják meg- hiusítani a németek az angol-olasz egyezményt

Junkers-gépek sülyesztették el — állítólag Franco tábornok utasítása ellenére — a legutóbbi két angol hajót. Meg-
lazult a barátság a Szovjet és Franciaország között?

London, június 29. A két angol hajó bombázása és elsüllyesztése körül még mindig nem ültek el a hullámok, amelyeket a felkelő repülőgépek eme újabb fegyvertette nemcsak az angol politikai világban, de az egész európai sajtóban is felkavart. Az angol kormányt különösképpen kínosan érinti a dolog, Chamberlain miniszterelnök parlamenti beszédében elhárította ugyan a repeszálíaknak még a gondolatát is a hajó-bombázásokkal szemben, ugyanakkor azonban megbízottai hátróztatóbb formában hívták fel Franco tábornok figyelmét arra, hogy a hajó-bombázások előbb-utóbb lehetetlen helyzetbe hozzák és energikusabb lépésekre kényszerítik az angol kormányt. A Chamber-

lain-beszéd mérsékelt, tartózkodó hangja természetesen nem igen volt alkalmas arra, hogy kielégítse a közvéleményt, de főleg az angol parlamenti ellenzék, mely szankciókat követel a brit lovagok megsértőivel szemben. A miniszterelnök viszont azt remélte, hogy a burgosi kormányt sikerül jobb belátásra bírnia, más részről eredményes lesz az intervenció is, amelyet a római angol követ Mussolininél tett ebben a kérdésben. Az angol-olasz meg egyezésre való hivatkozással a Duce közbenjárását is kérték úgy az angol hajók, mint a nyílt városok ellen ítézt támadások megszüntetésére — és Mussolini erre ígéretet is tett.

Csak német gépek vettek részt az angol hajók bombázásában

Francó tábornok érthető módon nem szívesen tekint el a nyílt városok bombázásától, mert ezáltal a köztársaság belső ellenállásának gyors felgöngyölítését reméli, de az idegen hajók bombázásától sem, mert eképpen szeretné megakadályozni, hogy a köztársaság tengeri uton élelem és hadiszert kapjon a külvilágtól. Az angol intervenció elől azonban ugyancsak nem szívesen tér ki Franco, akit Anglia mai politikájához épügy szoros érdekek fűznek, mint a holnap remélt anyagi támogatásához a háború nyomainak eltüntetéseiben. Vannak azonban olyan vélemények is, hogy Franco tábornok nem játszik egyszerre két táblán ebben a kérdésben és az angol-olasz nyomásnak engedve, valóban parancsot adott az angol hajók bombázásának beszüntetésére, ez a parancs azonban eredménytelennek bizonyult. Az újabb bombázásokban, hír szerint, kizárólag német Junkers gépek vettek részt. A német pilóták kirándulásai mögött a német kormány azon-

szándéka áll, hogy eképpen akadályozza meg az angol-olasz egyezmény életbeléptetését.

Lord Perth római angol követ Ciano gróffal folytatott legutóbbi beszéde során nyomatékosan kérte az olasz kormányt, hogy vesse latba minden tekintélyét Franco tábornoknál az angol hajók bombázásának beszüntetése érdekében. Ennek be nem következése — mondotta lord Perth, — kedvezőtlenül befolyásolhatja az angol-olasz kapcsolatokat is. Éppen ez az, amit a németek akarnak. Kiváló alkalom volna néhány újabb angol hajó elsüllyesztésével éket verni az angol-olasz közlekedésre és megakadályozni ezáltal, hogy a Róma-Berlin tengely elveszítse hatályosságát az európai politikában. Még megérjük, hogy Hitler a köztársaságiak oldalára dirigálja csapatait, ha rájön arra, hogy Franco tábornok győzelme esetén az angol-olasz egyezményhez igazodik és figyelmen kívül hagyja a német pretenziókat.

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

nyomórát, a csatornák szennjét, a bünyözés iránti hajlam fokozódását, a prostitúciót, a kalmárszellemek az élet erkölcsi és szellemi vonatkozásaiba való gyakori beszivárgását, a gépek zaját és bizét, a közlekedési balcseszék szörnyű elharapozását, a politikai mozgalmak korrupcionálását, a gyógyászat elmerkantizálódását, a könnyű s felelőtlen élet iránti vágyak elburjánzását, stb., stb.

A román fővárosban összeülő nemzetközi városkongresszus kiküldötteinek legjobbjai minden bizonyos jól ismerik a város és a városi élet eme hátrányait s feltehető, hogy tanácskozásiak középpontjában ezeknek a hátrányoknak kiküszöbölését célzó javaslatok állanak.

S a javításnak, a változtatásnak eme akarása nemcsak az észszerűségéből, a belátásból fakad, hanem ama mély szeretetből is, mely a városi embert a maga városához s általában a városhoz fűzi.

Ma már minden világot járt ember tudja, hogy nemcsak az egyes tájaknak van külön költészetük, stílusuk és hangulatuk, hanem a városoknak is. Ahány város, annyi egyéni szín, annyi életstílus, annyi szellemi és kulturális törekvés.

Nemcsak a völgyeknek, a hegyeknek, az erdőknek és a folyóknak van egyéni hangjuk, hanem a köveknek is, nemcsak a pásztor-

kunyhóknak vannak regényes vonásaik, hanem a város utcáinak és lakásainak is. Nemcsak a földek látják nemzedékek születését és eltűnését, hanem a városok aszfaltja, terei és árnyas temetői is.

A városok szépségének, lakályosságának, egészségének emelése tehát olyan nagy emberi és nemzeti érdek, ami szervesen illeszthető be a nagy állami érdekek szövetségébe.

Mivel egészségesebb, fejlettebb a városok lakossága, minél színtetikusabban érvényesülnek a városok falai között a természet és az emberi ész, illetőleg akarat alkotásai, annál kiegyensúlyozottabb emberek nőnek fel falai között, annál több reményünk lehet arra, hogy a városok nemcsak a mindenkori társadalmi erjedések kiindulópontjai lesznek, hanem a megértés, a kiegyenlítődes, az urbanus módor, a világság és a kulturális fejlettség mentővárai is.

A városok fejlődésének és egészségének átalakulásának ügye tehát nemcsak a városok ügye, hanem az egyetemes emberi haladásé is.

Éppen ezért a városok nemzetközi szövetségének kongresszusa a kultúra és a civilizáció kongresszusa is egyben, amire ma, a nyílt városok bombázásának elvadult, békétlen korszakában csak szeretettel gondolhatunk.

(S. I.)

VILÁG TUKRÁ

A mai Törökország

Hogy az ember megérthesse, hogy mit jelent az új Törökország, tudni kell mily volt a régi. A régig pedig az a kettős uralkodó szerep jellemezte, amelynek fő alakítója a szultán és kalifa volt. A szultán olyan országok és népek fölött uralkodott, amelyek hódítás révén kerültek a dinasztia birtokába. Érdekes, hogy ebben a birodalomban Anatóliának aránylag a legkisebb szerepe volt. A szultánatus hatalma ott összpontosult, ahol Európa kezdődik: Konstantinápolyban. Innen irányították és kormányozták a néma és túrreles anatóliai paraszt népet, amelynek lényeges hivatása az volt, hogy háború esetében katonákat szolgáltatson a szultán számára. Innen kormányozták a Balkán népeket. Arábiát és Észak-Afrikát.

A ropant birodalom már jóval a világháború előtt omladozóban volt. A 19-ik évszázad ugyszólván telítve volt az elnyomott keresztény népek küzdelmeivel a konstantinápolyi szultáni hatalom ellen, amelyet Európából lassan ki is szorítottak. Mindazonáltal Törökország a világháborúig megtartotta jellegzetességeit. Hogy ez megtörténhetett, abban nagyrésze volt a konstantinápolyi uralkodó másik funkciójának, a kalifatusi méltóságának, amely biztosította számára az arab részekben a híthű mohamedánok milliói, a törökök, a balkániai és az arab tömegek fölötti uralmat.

1908-ban az ifjú török forradalom mélyenjáró megrázkódtatásnak tette ki ezt az országot. A forradalom Szalonikiből indult ki, ahol a török hivatalnokok és a tisztikar progresszív része föllázadt a szultán egyeduralma ellen. Abban az időben már nagyon is érezhető volt, hogy a szultán már nem a birodalom érdekeit képviselte, hanem csak személyes hatalmát. Középkori vallási intéstúciók, a nemzeti eszme ignorálása, amely mindenféle a világon önálló nemzeti életre törekedett, a palotarendszer korruptsága, az udvar körül lezajlott gyilkosságok megértették a fiatal, európai műveltségű török elemekkel, hogy a török birodalom immár halálra van ítélt és föltétlen alapos reformokat kell előkészíteni. Az ifjú törökök megkísérelték a reformok keresztülvitelét, de vezéreik nem voltak tisztában a vállalkozás nagy horderejével. Ha Törökországot átakarták alakítani európai módszerekkel, akkor alkalmazni kellett volna nemcsak a technika vívmányait, hanem bele kellett volna élniök magukat az európai gondolatvilágba is. A török forradalom első éveiben ugynevezett „liberális párt” alakult azzal a céllal, hogy egymáshoz kapcsolja a Törökországban élő népeket a progresszív jegyében. Ez a párt nem számított azzal, hogy létezése éppen ellenkező eredményeket termel ki: a Törökországban élő népek nemzeti önállóságát. A fejlődés során a nemzeti gondolat az egyes népeknek annyira kifejlődött, hogy nem a progresszív ozmán birodalomban akarták kiélni nemzetiségüket, hanem önállóan.

Ez okozta, hogy a liberális irányzat gyorsan eltűnt s a törökök sorában sok zavart okozott. Amikor a háború kitört és az ifjú török komité, élén Enver pasával hatalomra jutott, újabb bajok támadtak. Enver épügy körülvette magát uralkodói pompával, mint a szultán és a vallást még jobban ráparancsolta a népre, mint elődje. A katonai összeomlás és a nyugati hatalmak bevonulása Konstantinápolyba a

Belpolitikai problémákat ugyszólván teljesen megszüntette. Az ifjútörök komité ki-játszotta kártyáit, a szultáni és kalifatusi hatalom immár egy angol tábornok véd-nöksége alatt állott. Párizsban pedig Eu-rópa államférfiai Törökország felosztásá-ról tanácskoztak. Az európai török terü-letek véglegesen elveszték, az arab pro-vinciák már a háború alatt lázadottak és a nyugati hatalmaktól követelték a hábo-ruban adott ígéretek teljesítését.

Igy állott Törökország husz évvel ez-előtt. Ebben a kétségbeesítő helyzetben egy egészen kiváló politikai tehetség került az ügyek élére, a török köztársaság elnöke: Kemal Atatürk. Ennek a férfinak a törté-nete olyan csodálatos, mint amilyen az az eredmény amit el tudott érni. Kemal, aki Szalonikiból származik, valószínűleg albán paraszttól, mint fiatal tiszt az ifjútörök özszeesküvők tagja volt és a háboruban, mint vezérkari tiszt számos fronton ki-tűnt. Döntő szerepe volt Gallipoli védel-mében és a háború után Anatóliából meg-szervezte a betolakodó görögök eleni föl-telést és Szmyrnában vissza is vetette a támadókat. Konstantinápolyban akkor brit megszálló csapatok voltak, Kemal azonban nem hederített erre, hanem bevonult az összeomlott birodalom fővárosába, Kons-tantinápolyba.

Ankarában még ma is mutogatják azt a szegényes hintót, amelyben Kemál 20 évvel ezelőtt faluról-farura járt, hogy megszervezze az ellentállást, híveket gyűjtson maga köré és megteremtse az új török hadsereg alapjait. 1922-ben ő okozta Lloyd George angol miniszterelnök bukását, aki tudva, voléig bátorította a görög kalandor. Miután katonai feladatait megoldotta és Konstantinápoly újból ke-zében volt, megkezdte az új állam fölépíté-sét. Könyörtelenül eltávolította a szultá-ni és kalifauralom nyomait, európai vi-lágot teremtett a messze ázsiai területen, hogy ilyen módon is életképessé tegye az új Törökországot. A papok hatalmát le-törte, az államot és az egyházat teljesen elkülönítette egymástól, eltávolította a fér-fiak turbán és a nők fátyol viselését és hogy teljesen kitüntesse szándékait, a pénteki munkaszünetet is másnapra he-lyezte. Természetesen a nőknak olyan emancipációt szerzett, mint Franciaor-szágban.

E nagy nemzeti és progresszív törekvé-sek mellett igyekezett a török népművé-szet fejlesztésére is: az egyetemen egé-szen különleges szerepet juttatott a török nyelv és folklór ápolására. Józansága és nyelvi itélőképessége közmondásos. Jellemző reá, hogy soha nem jelenik meg táborno-ki uniformisban, mindenütt az ünnepsé-gében szalonn ruhában látják. Ezzel szim-bolizálni kívánja, hogy a katonai felada-tokat immár elvégezte, most már gazda-sági, szociális és kulturális munkát akar kifejteni népével egyetemben. A török fiatalok tehetségesei külföldön tanulnak és ma már Törökországnak olyan iskolái vannak, amelyek vétekedhetnek bármely hasonló európai intézettel.

Ankara ma 20 év után egyike a legér-dekebb új városoknak. Öt kilométer hosszú és 32-40 méter széles sugárútja gyönyörűen fásítva van és természetesen kitűnően aszfaltozva. A legújabb háztípu-sok ugyszólván napról-napra emelkednek ki a talajból. A lakosság nemtörök ele-mei, zsidók görögök és örmények teljes jogegyenlőséget élveznek, épen csak az or-zság politikájában nem engedik vezető-szerepekhez. A görögök és örmények a nagy kivándorlás következtében már nem alkotnak kisebbségi problémát. A görög immár jóbarát. Zsidók leginkább Anka-rában és Konstantinápolyban élnek, szá-muk 60-70 ezer.

Az ország gazdasági kilátásai rendki-vül kedvezők. Törökország 762 ezer négy-zetkilométer, lakosainak száma pedig 18 millió. Az ország sok természeti kincset rejt magában és mezőgazdasági termékei nemcsak az ország lakosságát látja el bő-ven, hanem exportra is lehetőséget ad. Törökország és a zsidó Palesztina között természetes érdekesség áll fenn. Mind a két ország azon igyekszik, hogy a közel-kelet visszamaradt népeit kulturához se-gítse és kevésbé népes országgrészeket ko-trunk kulturájába vonja be.

Aki visszautasított egy félmilliárd lejes honoráriumot...

Jehudi Menuhin, a palesztinai származása hegedűvirtuoz kivételes sorsa

Párizs, június 28. Jehudi Menuhin két-ségtelenül a legragyogóbb és a legkivéte-lesebb századunk csodagyermekéi kö-zött. Joggal mondják róla, hogy „a teg-nap varázslója, a ma géniusza, a holnap halhatatlanja“. A dicsőség, amely arany-kürtös homlokára szállt, hét éves korá-ban, midőn a sanfranciskói filharmoniku-sok kíséretében Mozart hegedűkoncertjét adta elő, — nem fogja elhagyni sohasem. Már most elképzelhetjük magunknak fehér hajjal pályafutásán alkonyán. Egészen bizonyos, hogy elegendő lesz akkor is né-hány taktust játszania ahhoz, hogy hall-gatóit extázisba hozza. Menuhinnek ugyanis megadatott a mágikus és elide-geníthetetlen ereje ahhoz, hogy [mesteri módon tolmácsolja az emberiség legna-gyobb muzsikusaik üzenetét. Olyan ado-mány ez, amely nem vész el, csak az utolsó lélegzétvételnél.

Menuhin tudatában van annak. Éppen ezért oly világosan és oly bölcsen néz szembe a valósággal, mint kevés művésze a világnak. A pénz nem játszik szerepet ennél a virtuóznál, aki kisgyerek korában ötezer dollárt kapott egy koncertért és most százmilliót keres egy évben. Nem nagyképűségből utasította el heves tiltá-kozással a Hollywoodból kapott hiperfa-zasztikus ajánlatokat. A Metro-Goldwin-Mayer kétmillió dollárt ajánlott fel neki, ha megjelenik és eljátszik valamit a „Symphony of six million“ filmben. Me-nuhin elutasította az ajánlatot.

— Köztem és Hollywood között — mondotta — egy szakadék tátong, át nem haladható összeférhetlenség. A muzsika mestereinek tolmácsolásához elegendő egy hegedű és egy vonó. Sem a tánc, sem a jelmez, sem a fény nem gazdagíthatják bármivel is Beethoven, Brahms, vagy Mo-zart szonátáit és koncertdarabjait. A töb-bi muzsikuskok azt csinálnak, ami nekik jöleszik. En szabad akarok maradni mű-vészetemben s nem függeni semmilyen me-nedzsertől, vagy stúdió-igazgatótól. A ho-norárium-kérdés számomra közömbös volt és az is marad.

Ha valaki husz éves korában közel egy félmilliárd lejes ajánlatot így visszautasíthat, az egymagában is bizonyítja, hogy milyen kivételes csillag alatt született Jehudi Menuhin. Szülei Palesztinából származtak el Newyorkba, ahol Jehudi Me-nuhin 1917 január 22-én látta meg a vi-lágot. Apja tanfelügyelő volt akkor. Három éves korában a kis Jehudi egy játék-hegedűből próbált dühösen hangokat ki-csikarni. Mikor ez nem sikerült, nem nyugszik, amíg nem vesznek neki rendes hegedűt, amelyen egy ismeretlen, de ha-tározott erő sugallatára játszani kezd. Hét éves korában debütál Sanfranciskóban hatezer néző előtt.

A szülők az első sikerek után Európá-ba hozzák a gyermeket és a franciaországi Ville d'Avrayban telepednek meg. Hat évig tanul itt Jehudi Menuhin, a világhírű román mester, George Enescu irányítása mellett. 1928-ban a Menuhin-család Sinaia-ban töltötte a nyarat. Az illusztris Enescu mester vendégeként, akit Jehudi Menuhin-hoz meleg atyai barátság fűzi. A család néhány év óta Amerikában él, Kalifornia-ban, Sanfranciskótól 55 mérföldnyire nagykiterjedésű birtokot vásároltak a hegyvidéken. Sport, tanulás és gyakorlás tölti ki Jehudi Menuhin idejét. A fiatal művész a maga gyönyörűségére játszik itt. Nővérei kísérik zongorán, akik ma-guk is kiváló zenészek. A család fő rend-kívül értelmesen és ésszerűen irányította gyermekeinek nevelését. Sem az apai sze-retet, sem fiának páratlan tehetsége nem

vakították el nevelő munkájában, amely-nek gyümölcse nem is maradhatott el. A család egyébként is példás belső életet él, szerény, anyagi helyzetüktől messze elma-radó keretek között. Jehudi Menuhin turnéj során valamennyien elkísérik.

A virtuoz fiu háromévi koncertezés után egy évre mindig visszavonul. Elvonul a világtól, olvas, szórakozik és főleg gyá-korol. Tizenkét hónapon át tanul, amíg ismét megjelenik, a közönség előtt.

Néhány héttel ezelőtt Jehudi Menuhin Gheorghe Enescuval Schumannnak egy ki-adatlan koncertjét gyakorolta, midőn ap-ját telefonhoz hívták. György angol ki-rály és felesége szerették volna meghall-

Csak néhány napig! Ritka alkalom! Ragadjá meg!

Ritz-fivérek

Amerika világhírű komikusai csütörtöki kezdettel Clujon vannak. A SELECT MOZGÓ-ban vendégszerepelnek és fellépnek:

Járvány az intézetben

szellemes vigjátékukban.

Barbara Hutton, a világszépség külön milliárdosnő harca a gyermekeért

Miért adott ki a rendőrség elfogató parancsot Reventlow gróf ellen

London, június 29. A Reventlow ellen ki-dott letartóztatási parancs még mindig nagy szenzáció az angol fővárosban. Évek óta nem történt meg, hogy egy előkelő családból származó és gazdag főúr ellen letartóztatási pa-rancsot adtak volna és fokozza az esemény fontosságát, hogy a szigorú hatósági eljárás gyermekelházi kísérlet miatt történt.

Anglia most nagyon ideges, mert Ameri-kából egyre-másra érkezik a filmsztárok, akik azért menekültek el, mert gangszterek megfenyegették őket, hogy elrabolják gyer-mekeiket. A londoni rendőrség kettőzött fi-gyelemmel öröködi a drága gyermekek biz-tonságán és éppen ilyenkor kísérik meg Re-ventlow gróf elrabolni saját gyermekeit, akit válóperben lévő felesége, Barbara Hutton a világ egyik leggazdagabb és legszebb asszo-nya őriz.

A rendőrség rendkívül diszkrétan kezeli az ügyet, még a sajtónak sem akarnak fel-világosítást adni, a lapok azonban mégis nagy cikkekben foglalkoznak Barbara Hutton és Reventlow gróf személyével. Különösen a rendkívül szép milliárdos külön asszony felé fordul a figyelem, akinek egész életét ismertetik.

A milliárdos örököső nagyapja, Franz Winfield Woolworth 740 dollár tőkéből ala-pította első üzletét, amelyből azután a világ legnagyobb kiskereskedelmi hálózatát fejlesz-tette ki. Ma Woolworthéknak Angliában 900, Amerikában 3000 üzletük van, amelyek mind ugyanazon elv alapján épültek ki és folytatják működésüket. Füllékekért árulnak és egy cikk sem kerül többé 25 centnél. Ezekből tevődött össze a Woolworth-család körülbelül ötmilliárdra bocsúlt vagyona, amely évről-évré milliókat fradzik. Egyedül a londoni üzlet-ház multévi tisztá nyeresége hat millió fontot tett ki.

Barbara Hutton már nagypapjától kilen-cmillió fontot örökölt. Gyermekeire most a fan-tasztikus vagyonnak sokszorososa vár. A legen-dás vagyon örökösője már gyermekkorában feltűnt excentrikus magaviseletével, pazarlá-sával, feltűnő öltözködésével, nyugtalan élet-módjával. A nyilvánosságot is sokszor foglal-koztatta. Majd férjhezment a házasságuk ré-vén viághívóvá vált Mdivani fivérek egyikéhez, a georgiai származású Alexander Mdivani-hoz.

Két évig éltek együtt, nyugtalanul kóbo-

— Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett, igyék reggelként felkeléskor egy kis pohár természetes „Ferenc József“ ke-serülvet, mert az a bálványozást szabályozza, a gyomormesztést előmozdítja, a vérkeringé-gezt élénkíti és a munkaképességet fokozza. Kérdezze meg orvosát.

gadni Jehudi Menuhin és ezért kérték, ebédeljen az udvarnál, családjával együtt, hogy aztán egy udvari hangverseny kere-tében játssa el Schumannnak azok előtt, kik a behirdetett koncertre már nem kaptak jegyet.

Az apa azonnal közölte az előkelő meg-hívást, mire Jehudi Menuhin így vála-szolt:

— Tudod jól, apa, hogy nem szeretek más keretben játszani, mint a koncertte-remben. Köszönd meg a meghívást, de háritsd el.

Prompt adta ezt a választ a fiatal hege-dűs. Benne van teljes közömbössége min-den iránt, ami a dicsőség, pénz és becs-vágy — fantomok, amelyekért az emberek százai készek életüket áldozni.

Prága, nek, a v kalma vo Benes cs lékeztes káján láz csapatok rópa resz lyétől — válságos tösságu get ruház landó ny sorsát el Ő a legn azoknak egész vilá Erdeke a „holn vetkezni.

— Meg nem lesz Hiszek e nem egy ahol min arról, ho timista h hogy az sággal bi az erőne mindaz, megörzés Világos ja monda Forma, h szág, An gosan na Németsor ni, s hog dan el v désére, n

— Mi a kérdezte vagy a b — Vél dolgozik. ge szaka verkezési már el is ren, más zet sem fegyverke nőnek a gesnek, fegyverke Tulságosa lgy gazd pontjából érne a az idő, h

Ha a M

Megirtu törvényt ágának s zéséről. A a városi növelésér Az egé postahiva és a meg a katonai doónéklil dekes int törvényne támasztás vény 44. gatósága belül a po járművek

Nem kell külföldre menni

BIXAD Románia Karlsbadja

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között. Június 1-től nyitva. Prospektust küld kívánatra: Direcțiunea Băilor BIXAD, jud. SATU-MARE.

A „holnap háborújára“ sohasem fog sor kerülni — mondja Benes köz- társasági elnök

Miért őrzik a cseh csapatok még mindig a német határt

Prága, június 29. H. R. Knickerbockernek, a világhírű amerikai újságírónak alkalma volt beszélgetést folytatnia Eduard Benes cseh köztársasági elnökkel. Az emlékezetes május 20-ika óta, melynek éjszakáján lázas gyorsasággal meneteltek cseh csapatok a német határ felé és egész Európa reszketett a közeli katasztrófa veszélyétől — Benes nem hallatta szavát. A válságos időkben vitt szerepe döntő fontosságú volt és olyan hatalmas felelősséget ruházott rá, hogy Benes nem volt hajlandó nyilatkozni a béke, vagy háború sorsát eldöntő fontos kérdésekről. Holott ő a legnagyobb szakértője Európában azoknak a kérdéseknek, amelyek ma az egész világot érdeklik.

Érdekes, hogy Benes véleménye szerint a „holnap háborúja“ sohasem fog bekövetkezni.

Nem lesz háború

— Megnyugtató kilátás van arra, hogy nem lesz háború — mondotta Benes. — Hiszek ebben a külföldön uralkodó csaknem egyetemes pesszimizmus ellenére, ahol minduntalan hangok hallatszanak arról, hogy a háború elkerülhetetlen. Optimista hitem arra a tényre támaszkodik, hogy az erő tulsulya elhatározó fontossággal bír a béke fenntartásában. Ennek az erőnek fenntartása és konszolidálása mindaz, amit ma meg kell tenni a béke megőrzéséért.

Világosabb megfogalmazásban azt akarja mondani ez a diplomatikus kifejezési forma, hogy Csehszlovákia, Franciaország, Anglia és Szovjetország tulságosan nagy erőt képviselnek ahhoz, hogy Németország merészljen háborút előidézni, s hogy amíg ezek a nemzetek szilárdan el vannak határozva a béke megvédésére, nem lesz háború.

Az idő a béke érdekében dolgozik

— Mi a véleménye az idő folyásáról? — kérdezte az újságíró. — A háború mellett vagy a béke érdekében dolgozik az idő?

— Véleményem szerint az idő a békéért dolgozik. Minden rivalitásnak egyszer vége szakad. Ezt el lehet mondani a fegyverkezési versenyről is. Egyes nemzetek már el is érték a felső határt azon a téren, mások rövidesen elérik; de egy nemzet sem folytathatja a végtelenségig a fegyverkezést, mint ahogyan a fák sem nőnek a végtelenségig. Nem tartom lehetségesnek, hogy a nemzetek, állandóan a fegyverkezés legmagasabb fokán éljenek. Tulságosan sok erőfeszítést jelentene ez egy gazdaságilag, mint az idegek szempontjából. Midőn valamennyien el fogják érni a felső fegyverkezési határt, eljön az idő, hogy ismét felújíthatjuk erőfeszít-

téseinket a nemzetközi leszerelés megvalósítása érdekében.

— Ha a világ mai fegyverkezési erőfeszítéseinek irányát leszerelésé lehetne átválttatni, a legnagyobb változás volna ez, amit az emberiség történelme valaha is ismert.

— De az emberiség történetében sohasem volt állandó béke — vetette közbe az újságíró.

— Ez igaz — válaszolta Benes — de az emberiség sohasem vetett annyira számot, mint ma egy világháború elkerülhetetlen és ijesztő következményeivel. A történelemben először vált nyilvánvalóvá mindenki számára, hogy egy új világháború véget vet a civilizációnak és hódítók nem lesznek többé, csupán legyőzöttek.

— Ezért bízom én abban, hogy azok, akiknek hatalmukban áll háborút kezdeni, tudatában vannak annak, hogy bármilyen fegyveres konfliktusból megszülehetnek, sőt egyes esetekben elkerülhetetlenül meg kell, hogy születessen a világháború. Meg vagyok győződve azonban arról, hogy ezt a háborút soha nem fogják előidézni. Talán ez a tényező dolgozik a legerőteljesebben a béke mellett: hogy senkisésem fogja vállalni a felelősséget egy háború előidézésének, amelynek végét senkisésem láthatja előre.

Részleges mozgósításban marad a cseh hadsereg

Benes elnök anélkül, hogy valamely országot, vagy személyt megnevezett volna, elmondotta így nyilatkozatában, hogy ha Németország megtámadná Csehszlovákiát, ennek segítségére sietnének barátai és eképen világháború keletkezne, amelyből Németország nem kerülhetne ki győztesként. Mindenesetre Benes elnöknek a békebe vetett hite továbbra is hadseregének a cseh Maginot-vonalban való jelenlétére támaszkodik. A cseh hadsereg részleges mozgósításban maradt, mert — mint Kamil Krofta külügyminiszter közölte a sajtó képviselőivel — a német kormány formálisan támadással fenyegette meg Csehszlovákiát. A csehnek megkérdezték a német kormányt, hogy miért összpontosította csapatait május 19-én a cseh határon. A Berlinből kapott hivatalos válasz cáfolta a német csapatfelvonulásokat, de hozzátette, hogy „a német hadsereg át fogja lépni a határt, ha a prágai kormány képtelen fenntartani a rendet“.

Mint hogy ezt a nyilatkozatot Hitler mind a mai napig nem vonta vissza, a cseh hadsereg továbbra is őrzi a határt, ellentétben mindazon hírekkel, amelyek a csapatok leszereléséről szólnak.

Három rendeletörvény intézkedik a postaszolgálat újjászervezéséről

Megengedték, hogy a falusi posták utasszállító postakocsikat hozzanak forgalomba

Megirtuk, hogy öfelsége három rendeletörvényt irt alá a postaszolgálat valamennyi ágának s teljes belső ügyvitelének újjászervezéséről. Az első új rendeletörvény intézkedik a városi és falusi postahivatalok számának növeléséről is.

Az egész ország területén több mint 1800 postahivatal működik s ezek közül 76 Aradon és a megyében teljesít szolgálatot. Ezenkívül a katonai egységek mellett 20 rendezés és 4 dőntőnkéll táviróállomás tevékenykedik. Erre a kérdés intézkedése a második számú rendeletörvénynek a postakocsik rendszerének feltámasztása. Kimondja ugyanis a rendeletörvény 44. szakasza, hogy a posta vezérigazgatósága a községi postahivatalok közén belül a posta által használt állati vontatású járművek igénybevételével megszervezheti

az utas és poggyász szállítását.

A harmadik rendeletörvény a posta alkalmazotti statutumáról intézkedik. Kimondta, hogy a posta személyzetét versenypályázattal kiválasztják, tanulmányok és szakismeretek alapján alkalmazzák. Minden vonatkozásban részletesen szabályozza a törvény az alkalmazottak viszonyát, helyzetét, jogait és kötelezettségeit, fizetését és az előléptetéseket, valamint a fegyelmi eljárás menetét is. A jövőben a postaszolgálaton belül egyetlen fokozatu — tehát megfellebbezhetetlen döntést hozó, — fegyelmi bizottság működik majd, amely nem hoz ítéleteket, hanem véleményezi a vizsgálat alatt álló ügyet. A döntés azután az adminisztratív szervek hatáskörébe tartozik.

Az OVENALL fogpép habja
a szájjüreg legrejtettebb ráncaiba is behatol és fertőtlenítő hatása által védelmet nyújt. OVENALL fogpép a fogakat ragyogó fehérré varázsolja, anélkül, hogy megtámadná a fogzománcot.

Arab-zsidó eszmecsere a londoni békepalotában

Dr. Tannous arab politikus és Brodetsky professor szócsatája. Az arabok hajlandók elismerni Palesztinát a zsidóság kulturcentrumaként

London, június 29. A londoni békepalotában érdekes vita folyt le az utóbbi napokban. A palesztinai arab-zsidó problémáról volt szó és úgy arab, mint zsidó részről a legilletékesebb tényezők fejtették ki nézeteiket. Az arab álláspont képviselője dr. Isaat Tannous, a főmufti politikai táborához tartozó, közismert arab politikus volt, aki a külföldi arab delegációkban fejtett ki az utóbbi évek során jelentős vezetőserepet. A zsidó álláspontot Brodetsky professor, a cionista exekutíve londoni politikai osztályának vezetője képviselte. Dr. Maud Royden személyében igen előkelő angol közéleti férfi is felszólalt, aki igen érdekes felfogást juttatott kifejezésre a zsidókérdés és a Palesztina-probléma tekintetében. Az összes szónokok mindvégig megőrizték higgadt tárgyalósságukat és az egész vita a kölcsönös tolerancia jegyében folyt le.

Henry Carter lelkes nyitotta meg az ülést és nyomban átadta a szót dr. Isaat Tannous arab szónoknak. Az arab politikus különösen tárgyilagos hangjával tűnt fel. Többszörösen megismételte azokat a közismert panaszokat és vádakot, amelyeket a mandatárius kormányzat ellen emeltek az arabok, majd kijelentette, hogy a zsidók meg lehetnek győződve az arabok teljes rokonszenvéről. Az arab nép sohasem volt zsidóellenes és ma sem az. A Palesztina-problémának egyetlen lehetséges megoldása egy autonóm kulturközpontnak a létesítése a zsidóság számára Palesztinában, de ha nemzeti kisebbségeket alkotnának az országban. Az arabok — mondotta — sohasem fognak hozzájárulni olyan megoldáshoz, amit a politikai cionizmus kíván.

Ezután Brodetsky professor emelkedett szólásra, aki ugyancsak igen tárgyilagosan és világos fejtegetéssel juttatta kifejezésre a zsidó álláspontot. Kimutatta, hogy az európai kisebbségi kérdések körül kialakult tapasztalatok alapján a legmesszebbmenő kisebbségi jogok biztosítása sem nyújtana számbavehető garanciát a zsidóság számára Palesztinában. A zsidókérdés a zsidók politikai jogainak a kérdése és különösképpen politikai helyzetüknek a problémája. Mi arra törekszünk, hogy Palesztina legyen az egyetlen ország a világon, ahol a zsidók nem alkotnak kisebbséget, hanem saját államuk van.

Dr. Maud Royden felszólalásában behatóan

foglalkozott a zsidókérdéssel általában és Angliának a zsidókkal szemben vállalt kötelezettségeivel. A Palesztina-kérdés legsúlyosabb problémája abból ered, hogy az angol tisztviselők, akik ezzel a kérdéssel foglalkoznak, csak angol problémát látnak és nem látják a zsidó-arab kérdést, amely megoldásra vár. Dr. Royden azt javasolja, hogy az egész kérdéskomplexumot vegyék ki az angol kormányzati körök kezéből és egy harmadik, tárgyilagos testület elé vigyék, amely igyekezzék megegyezést és békét létrehozni az érdekektől felett között.

A vita során több felszólalás hangzott még el. Így többek között felszólalt Musa Huszszéini, a volt főmufti unokaöccse is, aki kijelentette, hogy a palesztinai arabok hajlandók elismerni Palesztinát a zsidóság szellemi és kulturális centrumaként.

Bentwich professor a fémegoldások ellen szólalt fel és rámutatott arra, hogy Palesztina az egyetlen hely a világon, amely számára jöhet zsidó bevándorlás szempontjából.

Carter lelkes elnöki záróbeszédében ama reményének adott kifejezést, hogy az elhangzott vita hozzá fog járulni a Szentföld békejének előmozdításához.

A sorsdöntő hormonok. Dr. Fülöp Zsigmond ford. jelent meg dr. Wenzner „Sorsdöntő hormonok“ könyvének 10-ik kiadása. A pompás könyv, rengeteg ábrával, vázsonkötésben 158 lej. Új még: Dubovitz—Haskó: Ipari és kereskedelmi vegyészet, kölve 132 lej. Lapegenál Cluj. Postán utánvétellel.

Az uralkodó kezdeményezésére egymilliárd lej olcsó kölcsönt folyósítanak a parasztságnak

Mozgáalom a falusi lakosság életszínvonalának emelésére

Bucuresti, június 29. Az utóbbi időben a hivatalos körök figyelme a falvak népei felé fordult. Talán sohasem munkálkodtak oly kitartóan a parasztság életszínvonalának emelésén, mint éppen mostanában. Igaz, hogy a vélemények még ma megoszlanak, mert nem kristályosodott ki egy olyan tervezet, amely megszabja az irányt és amely összhangba hozza a véleményeket. A gyermekhalandóság, a ragályos betegségek terjedése, az élelmezés hiányosságai és a parasztság által termelt buza, kender, stb. értékesítésének fontos kérdései vannak előtérben. Kivánatos, hogy a minimális munkaprogram terén összhang és megértés uralkodjék. A példaadó kezdeményezések nem hiányzanak. Tmített amott a nemes áldozatkészség példáját adták olyan egyének és magánszemélyek, akik a parasztság helyzetének gazdasági, kulturális és egészségügyi helyzetét megjavítására saját vagyontöbbségüket jelentős részét áldozták. Ezek a nemes kezdeményezések azonban csak elvétve adódnak és azoknak áldásos hatása csupán kevés faluba jut el. Ezeket a törekvéseket az egész ország területére való érvénnyel általánosítani kell.

A kezdeményezés összegegyeztetése szükséges ahhoz, hogy a falvak lakosságának helyzetét megjavítsák. Mi itt a teendő? Melyik az az intézmény, amely minden községben és faluban képviselve lenne és amelynek az lenne a hivatása, hogy az óhajtott nagyarányú reformokat fokozatosan kidolgozza? Ennek a kezdeményezésnek és intézménynek nagyon szép példáját találjuk a transzilvániai Reghin és Sibiu megyében. Kellemes meglepetésként hat a Mures menti Reghin. Ma már egy hatalmas kétemeletes magasságú kulturpalota hirdeti az önzetlen munkálkodás eredményét. Az épület szép kivitelben épült és abban román stílusban épült oszlopos termek, szinpad, népkönyvtár, kázinók, a nép és a műveltebbek részére, népfürdő, konyha és külön szoba orvosi szerek részére.

Ezt a szép kulturpalotát dr. Eugen Nicoara áldozatkészsége hozta létre. Ez nem az első alapítványa már ennek a nemes szívi embernek. Ugyancsak ő épített kórházat Clujon, amelynek jövedelméből 25 muresvidéki diákok segélyeznek.

Két és félszázalékos kamatot fizet a parasztság a kölcsön után

A másik nagyon szép példáját az áldozatkészségnek Sibiu megye szolgáltatja. Ugyancsak egy kiváló orvosról van szó és pedig dr. Iosif Stoichitis egészségügyi vezérfelügyelőről. Gárbova község lakosságának panaszaát meghallgatta és hihetetlen gyorsasággal és buzgósággal fogott neki egy közművelődési és egy közegészségügyi intézmény létesítéséhez. A három évig tartó megfigyelést és fáradságtalan munkálkodásnak meg is lett az eredménye, mert ma már egy szép intézmény emelkedik a falu szívében.

Az alapítók mindkét esetben gondoskodtak arról, hogy a falvak olyan intézményt kapjanak, amely helyzetüket megjavítsa. Ha tekintetbe vesszük ennek a két intézménynek a rendelkezését, arra a megállapításra jutunk, hogy a falvaknak otthonokra, internátusokra, népfürdőkre, orvosi segélynyújtásra, előadási termekre, moz-

góképzőházakra, színházakra és közhelyekre, valamint szórakoztató műveket tartalmazó könyvtárakra van szüksége. Ezek megvalósítására egy közös terv megteremtését kell életre hozni. Ezeket az intézményeket haladéktalanul létre kell hozni. Sok olyan személy van, aki szívesen áldoz, ha tudja azt, hogy olyan cselekedetről van szó, amely a felebaráti szeretetből fakad és amely megőrökiti az adományozó nevét.

Öfelsége II. Károly király mindent elkövet, hogy az ország anyagi helyzetét megjavítsa. Az uralkodó figyelme mindenekelőtt a falvak lakossága felé irányul, akiknek helyzete nem mondható rózsásnak. Hogy a parasztság mindennapi munkáját hiánytalanul elvégezhesse, olcsó köl-

csőre van szüksége. Eddig csak ígéretet kapott a falvak népe, azonban a király most ezeket a terveket valóra is váltja.

A Nemzeti Bank egymilliárd lej kölcsönét a hitelszövetkezetek rendelkezésére, hogy ezáltal hozzájáruljon a mezőgazdaság átszervezéséhez. Olcsó hitelt kaphatnak a földművesek, ha állatállományukat kívánják kiegészíteni, általános javítások esetében és végül, ha egy új gazdaság megalapozásáról van szó. A kormány ez az intézkedés régi sérelmét orvosolja a parasztságnak. A Nemzeti Bank ezek után a földműveseknek hitelezett összegek számát fel. És végül, hogy a földművelő parasztság minél könnyebben jusson ezekhez az olcsó hitelekhez a Nemzeti Bank a kiutalásokat az ország vidéki központjaiba működő fiókokhoz teszi át.

Ezek az intézkedések öfelsége kezdeményezéséből indulnak ki, aki ezáltal akarja megoldani azokat az égető fontosságú kérdéseket, amelyek eddig elégedetlenséget szültek a parasztság körében.

KÖZGAZDASÁG

Tizennégy százalékkal csökkent a világ ipari termelése — állapítja meg havi jelentésében a Népszövetség

A Népszövetség gazdaságtudósai osztaga újabb érdekes jelentést adott ki. Már a legutolsó jelentés az ipari fejlődés tekintetében óva intett az optimizmustól; a most kiadott jelentés szerint a világ ipari termelése az utolsó három hónap folyamán 8.5 százalékkal csökkent. Ha pedig az 1938. év első három hónapját az előző év hasonló periódusával hasonlítjuk össze, 14 százalékos a csökkenés. Ez annál nyugtalanítóbb, mert a nem produktív ipari termelés — a fegyverkezés — ugyanabban az időben nem csökkent, hanem emelkedett.

Az ipari krízis legtisztábban az Egyesült Államokban mutatkozik. Az európai államok közül lényegesen csökkent az ipari termelés Csehszlovákiában és Bolgumban, míg Angliában és Svédországban tejes mértékben fenn tartották kapacitásukat. Kritikus jelenségeket állapít meg a Népszövetség jelentése az építőipar terén, ahol legerősebb csökkenés Magyarországon, Bolgumban, Lengyelország-

ban, Angliában, az Egyesült Államokban és Palesztinában jelentkezik, míg ugyanez Argentinában, Hollandiában, Svédországban és Svájc területén az építőipar helyzete javult.

Az Egyesült Államok ipari dekonjunktúrája legerősebben az autómobilgyártás terén mutatkozik. Amíg néhány évvel ezelőtt az Egyesült Államok az egész világ autógyártásának 85 százalékát produkálta, ma csak 75 százalék jön Amerikából. A német autógyártás 1929-hez viszonyítva háromszoros, az angol produkció a duplájára emelkedett.

Figyelemreméltó a tanulmány az a része, amely a nyersanyagkészletekkel foglalkozik. Míg az utóbbi években a világ nyersanyagkészletei egyre jobban összegyűltek, az utolsó évben a készletek 35 százalékkal emelkedtek. A világkereskedelemben arányértéke 16.3 százalékkal csökkent a folyó évben.

Milyen fakontingenst nyújt Románia részére a Magyarországgal kötött új egyezmény?

Az új román-magyar kereskedelmi és fizetési egyezménynek két melléklete van. Az egyik a petróleumtermékek fizetésére vonatkozik, a másik megállapítja a Magyarországra bevihető áruk mennyiségét. Ezek a mennyiségek a következők:
Fűtési célokra használt fa (papírgyártáshoz felhasznált fenyőfánál fennmaradó hulladék) évenként tíz ezer tonna.
Vágatlan tűzifa 150 ezer tonna évente.
Faszén 15 ezer tonna évente.

- Fenyőgömbfa 30 ezer tonna évente.
- Cellulózefa 10 ezer tonna évente.
- Fenyőbányafa 25 ezer tonna.
- Gömbfa (nem fenyő) 15 ezer tonna évente, amiből 1000 tonna 25 cm-nél nagyobb átmérőjű tölgy és 500 tonna 25 cm-nél nagyobb átmérőjű gyertyánfa.
- Hántott fenyőfa 50 ezer tonna évente.
- Vasuti talpa 15 ezer tonna évente.
- Dongafa 700 tonna évente.
- Abronsafa 40 tonna évente.
- Szitafa 120 tonna évente.
- Szekér- és kocsigyártáshoz szükséges fa 130 tonna évente.
- Vágott fenyőfa 80 ezer tonna évente.

A román állami hatóságok, autonóm pénztárak és állam által eszközölt ipari megrendelések fizetésére a következő pótkontingenst állapította meg az egyezmény-melléklet:

- 8500 tonna vágott keményfa, amiből 500 tonna tölgy, 500 tonna gyertyánfa és 1 tonna kőrifa.
- Cannes és Manches nyersfából évente 40 tonna.
- Fehéritejt és fehéritejtlen cellulóze évente 2000 tonna.
- Szintelenítő föld 2000 tonna évente, vagyis az esetleges import 50 százaléka.

Lezajlott a román-palesztinai kereskedelmi kamara közgyűlése

Most tartotta évi közgyűlését Tel-Avivban a román-palesztinai kereskedelmi kamara. A gyűlésen S. Tolkowski, a The Jaffa Citrus Exchange igazgatója elnökölt.

A mindkét országból érkezett üdvözlő táviratok felolvasása után Z. A. Chelouche, a kamara elnöke ismertette a javuló román-palesztinai kereskedelmi kapcsolatokat, amelyek fejlődése a kontingentálási rendszer bevezetésének köszönhető. A kamara elnöke hálafelelőleg emlékezett meg a román reszortminiszterek, a Banca Națională kormányzóinak és a román diplomáciai karnak értékes támogatásáról, amely a két ország gazdasági kapcsolatát kimélyítette.

A kamara elnökül ismét Z. A. Chalouche lett megválasztva.

Szilárd az arany a nemzetközi fém piacon

A nemzetközi nemesfém piacon az utóbbi napokban változatlan áron kötöttek üzleteket. Csupán az arany ára szilárdult meg némiképpen a londoni piacon. Az ezüst és platina árfolyamában nem történt változás.

A magyar piacon az igényelők a színaranyat továbbra is 5760—5800 pengős színaranyalapon kapják. A törtarany beváltási ára gramonként minőség szerint 3.25—3.30 pengő között váltakozik. A színezüst kilogramja 96 pengő, a törzeüst beváltási ára gramonként 7—8 fillér. A színplatina kilója 9100 pengő.

Csak árja származásának kapnak bankhitelt Ausztriában. Az osztrák gazdasági átalakulás egyik új intézkedése az az előírás, hogy a bankok hitelek folyósítása előtt az igénylőtől bekérjék azokat a személyi adatokat, amelyekkel igazolni tudja tiszta árja származását. A hitelület egyébként nagyjából változatlanul folyik továbbra is, az ügyek tényleges elintézése azonban függő van tőle az árja leszármazás igazolásától.

Felmentette a katonai törvényszék a felesége védelmében őrmesterét bántalmazó csendőrkatonát

Cluj, június 29. (Az Uj Kelet tud.) Bănulescu Anghel csendőrkatonát állított vádlottként tegnap a clujai katonai törvényszék előtt, mert a múlt esztendőben tetteleg bántalmazta Catu Ioan őrmestert. A felettest bántalmazó csendőrkatonát vallomásaiból érdekes előzmény bontakozott ki. Múlt esztendőben Catu Ioan őrmester parancsot kapott, hogy Zogoaia községben tartózkodjon le egy katonaszökevény. Az őrmester dolgvégzetével nem tért azonnal vissza állomáshelyére, hanem ellátogatott Bănulescu csendőrkatonához, mert tudomást szerzett róla, hogy az asszony egyedül tartózkodik otthon. Férje hivatalos szolgálatban volt éppen. Az őrmester, miután alaposan leitta magát, éjnek idején bezörgött Bănulescu portáján. Az ajtónál azonban a csendőrkatonát jelentkeztet, mert időközben hazatért a szolgálatból.

A csendőrkatonát nem tudta, hogy feljebbvalójával áll szemben, mert az őrmester közlegényi egyenruhát vett fel az éjszakai kiruccanásra. Bănulescu megragadta az őrmestert és dulakodás után bezárta egy kamrába. Reggel első útja a hatóságokhoz vezetett, ahol jelentette az éjszakai történetet. Ezután hazament. Éppen abban a pillanatban ért a házhoz, midőn az őrmester szökni készült. A csendőrkatonát erre nekiesett Catunak és ültgelni kezdte. Csak később derült ki, hogy őrmesterre emelte a kezét. Az őrmester feljebbvalójának bántalmazása miatt feljelentette a katonát. A clujai katonai törvényszék a múlt esztendőben már tárgyalta a pert. Bănulescut akkor egy évi börtönrre ítélték. A katonát azonban fellebbezett a legfelsőbb katonai törvényszékhez, ahol újratárgyalás végett visszaküldték az iratokat Clujra. A tegnapi tárgyaláson a katonai törvényszék felmentette Bănulescu csendőrkatonát, aki bántalmazta őrmesterét, mert az éjnek idején rá akart törni a feleségére.

Rövid belső hírek. A romániai közhivatalok nyári munkarendje július 1-én lép érvénybe. — Ma délelőtt a román fővárosban 36 fokot mértek (árnyékban). — A városok nemzetközi értekezletén résztvevő külföldi delegátusok majdnem teljes számban megérkeztek már a fővárosba. — Sibuban pénteken avatják az új gyalogostezteket. Az uralkodó személyes jelenléte fog fényt adni az ünnepségnek.

Kive

Zs...

JERUZS...

Haifán Ben...

lövöldözés n...

mindössze 1...

hiábavalónak...

sújtán ható...

végrehajtott...

elementáris...

széleskörű...

Ben Jo...

A ros

Aprilis 31-én Pineh kolónia hallatszott. Ké...

3—5 lövés h...

közül azonban...

golyók magát...

A helyszíntől...

istállóban, a...

merénylet utá...

fiatalember t...

egy fegyver...

ember Slomo...

Salom Zurabin...

tor tagjai vo...

törvényszék e...

Schein ugyan...

hogy a merén...

tóságoknak a...

tanúsított eng...

dókkal szembe...

tárgyalás sor...

bebizonyítást...

autobuszra tö...

len összefügg...

Zurabin, zav...

másokat tett...

men, hogy be...

Abraham Sc...

haifai katoná...

gyógyintézetit...

A halálos íte...

tett Palesztin...

A megdöbben...

egyrészt eg...

Baia

Egy prób...

Baia-Mar...

elegánsan ö...

tűnt fel Ba...

vesen fogad...

ezresek férfi...

ezresekben...

Camel cigá...

megszokott...

Sokan ir...

ságát, szép...

tak olyan...

mérnök sz...

nem tévedt...

az állítást...

rendősegn...

Moldova...

aki hettekk...

gyárban k...

nők mutat...

nikán végt...

talékos ha...

de a gyár...

be kell m...

írásait, pr...

fiit.

Es ez a...

Gig szélh...

A főterem...

amit term...

Mint p...

ruhaszöve...

Kardos Je...

lejjel, Ke...

lejt, Zél...

tatott 650...

gazdájától...

nyitniuk...

amikor fi...

Moldova...

Násaudra...

napot és...

ment. Pé...

kispiaci...

mint az...

kozott be...

bátyánál...

3500 lej...

Ius 2-án

Kivégezték Ben Jozsefet

Zsidó gyász egész Palesztinában, tiltakozó sztrájk Tel-Avivban

JERUZSALEM, június 29. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy ma reggel kivégezték Haifán Ben Jozsefet, a halálraítélte rospinahi fiatal zsidót, akit egy autobuszra történt lövöldözés miatt állítottak katonai törvényszék elé másik két társával együtt. Ben Jozsef mindössze 19 éves volt. Védője és a palesztinai zsidó vezetőkörök minden erőfeszítése hiábavalóan bizonyult kegyelemben részesítése érdekében. A hajtai kivégzés híre lecsúszottan hatott az egész ország zsidóságára. Ez az első halálos ítélet zsidó ellen, amit végrehajtottak. Tel-Avivban a gyász jeléül sztrájkba léptek a zsidók. Más városokban is elementáris módon nyilvánult meg a zsidó lakosság gyászja és elkeseredése. A hatóságok széleskörű éviintézkedéseket tettek a tüntetések megakadályozására.

Ben Jozsef halálraítéltetésének és kivégzésének előzményei a következők:

A rospinahi merénylettől a haifai kivégzésig

Április 31-én arab autobusz haladt el Ros-Pinah kolónia mellett. Egyszerre lövések zaja hallatszott. Különböző tanuvallomások szerint 3-5 lövést hallottak. Az autobusz utasai közül azonban senki sem sebesült meg. A golyók magát az autobuszt sem találták el. A helyszíntől nem messze, egy elhagyott istállóban, ahonnan a lövéseket leadták, a merénylet után néhány perccel három zsidó fiatalembert találtak a rendőrök és kezükben egy fegyver és munició. A három fiatalember Slomo Ben Jozsef, Abraham Schein és Salom Zurabin, a revizionista Brit Trumpeldor tagjai voltak. Letartóztatták és katonai törvényszék elé állították őket. Ben Jozsef és Schein ugyan többszörösen hivatkoztak arra, hogy a merénylet tüntetés volt az angol hatóságoknak az arab terroristákkal szemben tanúsított engedékeny magatartása és a zsidókkal szemben alkalmazott szigorja ellen, a tárgyalás során azonban nem nyert tényleges pebizonyítást, hogy az első két vádlott és az autobuszra történt lövöldözés között közvetlen összefüggés áll fenn. A harmadik vádlott, Zurabin, zavaros és összefüggéstelen vallomásokot tett és fel is mentették azon a címen, hogy beszámíthatatlan. Ben Jozsef és Abraham Schein azonban halálra ítélte a haifai katonai törvényszék, míg Zurabint elme-gyógyintézetbe utalták.

merénylet következtében és ha még bebizonyított is volna a vádlottak bűnössége a lövöldözésben, husz éven alóli fiatalbereknek a pusztító tüntetése volt ez, ami elsősorban azokra a sorozatos és véradózatokkal járó támadásokra vezethető vissza, amelyeket az arabok intéztek Ros-Pinah kolónia ellen.

A katonai törvényszék nem is a lövöldözésért, hanem a tiltott fegyverviselésért ítélte el a két vádlottat, miután a katonai statáriális törvény szerint halállal büntetendő a meg nem engedett fegyverviselés. De a vádlottak fiatalossága és a Ros-Pinahra nehezedő arab terror okozta feszültség következtében a zsidó közvélemény remélte, hogy a palesztinai had-erők főparancsnoka nem fogja jóváhagyni a halálos ítéletet. Abraham Schein sikert is megmenteni a kivégzéstől, miután védője bebizonyította, hogy nem töltötte még be 18-ik életével és a palesztinai törvények szerint nem lehet őt kivégezni. Ben Jozsef halálos ítéletét azonban helybenhagyta a felsőbb fórum.

Még ezután is számtalan erőfeszítés történt Ben Jozsef kivégzésének elhárítására. Weizmann személyesen interveniált a gyarmattügyi hivatalban és a palesztinai zsidóság vezetői a Jewish Agency-n keresztül táviratban kérték a londoni kormányt, hogy részesítse kegyelemben ezt a fiatal zsidót. Mindezen erőfeszítések azonban nem használtak és így be-következett az, amire a török uralom óta nem volt példa Palesztinában: kivégezték egy zsidót.

A szabadban és az égő napon sem romlik arcbőre, ha a vitaminos Caola Krém használja. A Caola Krém megvédi arcbőrét — úgy nyáron, mint télen — az időjárás viszontagságai ellen. Caola Krém az igazi bőrtápláló: fiatalít, szépít, megőrzi az egészséget.

CA-O-LA

egyidőben megjelent a rendőrségen Zoltán Miklós nyugdíjas, aki bonhamisítás és csalás miatt Ivanescu Florian ellen tett feljelentést. Ivanescu egy évvel ezelőtt került Baia-Mare-ra, ahol inkább mint fohalista működött. Zoltán Miklósnál bérelt lakást, akinek 1310 lej bérrel maradt adósa. Hosszabb ideig nem tartózkodott Baia-Maren, most visszatért és megjelent Zoltán Miklósnál, akinek adóssága fejében egy kétezer lejről szóló bont adott át, amelyen ugyancsak az ismert gyár és igaz-

gatójának, valamint cégjegyzőjének neve volt látható. Ivanescu megbizta házigazdáját, hogy ő vegye fel a pénzt, ellenben még kért 500 lejt, mert a bomból tellett annyira. Zoltán Miklós meg is jelent a gyár pénztáránál, ahol kifizették neki a 2000 lejt, de alig ért ki az ucára, a pénztáros visszahívta és közölte vele, hogy a bon hamis, tehát vissza kellett fizesse az összeget. Ivanescu, aki közben elvitte ruháit a szobából, eltűnt a városból. A rendőrség körözi.

Baia-Maren járvány lett a bonhamisítás

Egy próba-mérnök és egy futballista hamis bonokkal szélhámoskodtak Baia-Maren

Baia-Mare, június 29. Az utóbbi hetekben elegánsan öltözött, jó megjelenésű fiatal férfi tűnt fel Baia-Mare előkelő társaságában. Szívesen fogadta mindenki a magát mérnöknek nevező férfit. A kávéházak törzsvendége volt, ezekben játszott a táblajátékot és csak Camel cigarettát szívott, a pezsgő pedig megszokott hűsítő italként szolgált.

Sokan irigyelték a „mérnök” urat, társaságát, szép ruháját és életmódját. De akadnak olyanok is, akik megjósolták, hogy a mérnök szélhámosra hajlamos. És ezek nem tévedtek, mert legjobban bizonyítja ezt az állítást a hét feljelentés, amelyek most a rendőrségnek adnak munkát.

Moldovan Teofilnak hívják a mérnököt, aki hetekkel ezelőtt jött Baia-Marera és egyik gyárban kért alkalmazást. Mint elektro-mérnök mutatkozott be, aki a bucu-esti politechnikán végzett és a román hadseregnek tartalékos hadnagya. Írásai azonban nem voltak, de a gyár a kikötéssel, hogy július 2-ig be kell mutatnia diplomáját, valamint többi írásait, próbaidőre alkalmazta Moldovan Teofil.

Es ez a kis idő elég volt ahhoz, hogy végig szélhámoskodja Baia-Mare kereskedőit. A főtéren 1000 lejért bérelt szobát magának, amit természetesen nem fizetett ki.

Mint próbaidős mérnök Lébi Hermannál ruhaszövetet vásárolt hitelbe 3870 lejért, Kardos Jenőnél cipőért maradt adós 1300 lejért, Kepecs Ferencnél divatárut vett 1800 lejért, Zélinger utódainál munkaruhát csináltatott 650 lejért, míg Salamon Benjámint házigazdájától 500 lejért kért kölcsön és mindannyiuknak azt mondta, hogy július 1-én fizet, amikor fizetését megkapja.

Moldovan Teofil, aki egyébként Mágharás-Násádra való, ne várta be a fizetési határnapot és szélhámoskodásával még tovább ment. Pénteken megjelent Salamon Simon kispiaci terménykereskedőnél, ahol szintén mint az ismert gyárvalóval mérnöke mutatkozott be, elmondotta, hogy Salamon testvér-bátyjánál lakik és szüksége van sürgősen 3500 lej kölcsönre, azonban gyárától csak július 2-án kapja meg az 5000 lejt, amely ösz-

szegező bont mutatott fel. Felajánlotta a pecséttel ellátott bont Salamonnak, akit arra kért, hogy vegye ő fel a pénzt és abból saját részére 3500 lejt, valamint Salamon Benjámint részére 500 lejt vonjon le. A bon ellenében Salamon Simon kölcsönzött Moldovannak 3500 lejt.

Tegnap reggel aztán Moldovan Teofil tűnt a városból anélkül hogy valakinek is fízett volna. Egyes állítások szerint csak bitortolta a mérnöki címet mert egyszerű technikus volt.

A kereskedők feljelentésével egyidejűleg a gyár is bűnvádi feljelentést tett ellene, hogy a bon, amit Salamon Simonnak adott a gyár nevében, egyszerű hamisítvány, de Moldovan ellopta az üzem pecsétjét és több nyomtatványt is. Valószínűleg azzal a céllal, hogy tovább manipuláljon a gyár nevében.

A rendőrség a bonhamisító Moldovan Teofil közei.

Ugy látszik, hogy járvány kezd lenni a bonhamisítás Baia-Maren. Az előző esettel

A gyenge férfi nem beteg, hanem hanyag

Elképzelhetetlen, hogy egy férfi, aki érzi, hogy nemi képességei csökkentek, ne tegyen meg minden lehetőt az impotencia megelőzésére.

Ez annál természetesebb, mert a RETON-tabletták a nemi neurasténia komoly kezelését teszik lehetővé.

A RETON-t a következőképpen kell bevenni: naponta három tablettát három héten át és azután egy nyolcnapos szünetet következ.

Egy RETON-tubus 25 tablettát tartalmaz, azaz egy nyolcnapos kurára elegendő.

A RETON-tabletták használatát mindenki megengedheti magának, mivel le-szállított ára tubusonként 98 lej.

Leleplezték egy törvényszéki bírót, aki lopott érettségi bizonyítvánnyal szerzett jogi diplomát

Mindössze három középiskolai osztályt végzett a leleplezett bíró

Bucuresti, június 29. A főváros legújabb szenzációja az a köpenickiáda, amely a napokban került napvilágra az ilfovi ügyészségen. Egy bíróról, aki 12 éven keresztül működött a válceai törvényszéken és aki most törvényszéki elnökké lépett elő, kiderült, hogy mindössze három középiskolát végzett.

Rădulescu a Romanați megyében lévő Amărăști községből származik. 1919-ben szülei lakásán egy ládában Rădulescu C. Ion névre szóló születési bizonyítványt és a craiovai I. Károly liceumból kiállított érettségi bizonyítványt talált. Abban az időben hagyta félbe középiskolai tanulmányait, miután három osztályt elvégzett. Mint kiderült az általa megtalált iratok jogos tulajdonosa ma a hadsereg szolgálatában áll.

Mivel eredeti neve hasonló volt az iratokon szereplő névvel és mivel abban az időben a későbbi bíró céltalanul töltötte napjait szülei házában, elhatározta, hogy felhasználja a kinnálló alkalmat. Az iratokkal felszerelve Bucurestibe ment, ahol az egészségügyi vezérigazgatóságnál kapott állást. Ezzel egyidőben beiratkozott a iasi egyetem jogi fakultására, ahol 1924-ben jogi oklevelet szerzett.

1926-ban nagy erőfeszítések árán sikerült bejutnia a bírói karba és mint segédbíró Dolj megye egyik falusi járásbíróvához kapott beosztást. Erről az állásáról eddig ismeretlen okból kifolyólag 1936-ban lemondott, majd Vâlcea-ba neveztek ki. Itt 1937-ig működött, majd betegségére, nevezetesen „magas vérnyomás”-való hivatkozással lemondott állásáról. A lemondás igazi oka azonban egy feljelentés volt, amit Gh. Mateescu nevével egyen adott be ellene, akit Rădulescu egy per-ből kifolyólag elmarasztalt.

Mikor Rădulescu tudomást szerzett a fel-jelentésről, önfeljelentést tett a válceai

ügyészségen, amelyben elismerte az ellene felsorolt vádakát.

A Dolj megyei törvényszék mellett működő vizsgálóbírói hivatalnál indult meg Rădulescu ellen az eljárás. Mivel azonban a bíró időközben a fővárosba költözött, ahol ügyvédi irodát nyitott, az iratokat átküldték az ilfovi ügyészségre, ahová beidéztek a fel-jelentő Mateescut és Rădulescu bírót is. Rădulescu itt személyesen is beismerte a vádat.

Az iratokat véleményezés végett átadták az ilfovi törvényszék főügyészének, aki megállapítva a magánokirat eltulajdonításnak és felhasználásának tényét, intézkedett, hogy értesítsék az ilfovi ügyvédi kamarát, a iasi egyetem jogi fakultását és a nemzeti nevelésügyi minisztériumot, hogy a Ion C. Rădulescu névre kiadott diplomát más egyén iratai alapján szerették meg.

Cadere belgrádi román követ Sztojadinovics miniszterelnöknel

Belgrád, június 29. (Rador). Sztojadinovics miniszterelnök és külügyminiszter tegnap fogadta Victor Cadere román követet.

Franasovici varsói nagykövet Bucurestiben

Varsó, június 29. (Rador). Richard Franasovici román nagykövet megbeszélést folytatott Beck külügyminiszterrel, majd elutazott Bucurestibe. Ugyanazzal a vonattal té:haza Alesseanu, a legfőbb számvevőszék elnöke is.

SPORT

Csehszlovákiában lesz 1942-ben a futball-világbajnokság?

Cluj, június 29. Most került nyilvánosságra az a hír, hogy az 1942. évi futballvilágbajnokság rendezésre Brazilián és Németországon kívül még egy harmadik nemzet is pályázik: Csehszlovákia. Pelikán dr., a csehszlovák szövetség elnöke Párizsban vetette fel a tervet a csehszlovák vezetők előtt.

A világbajnoki döntőmérkőzések színhelye Prága, Brünn, Pozsony, Moravska Ostrava és Pilsen lehetne, ahol átlagban 15-20.000 néző jelenne meg a mérkőzéseken. Tehát a VB sikere nem lenne kétséges.

Az 1942. évi VB megrendezésének jogát a luxemburgi kongresszuson (1940-ben) itéltek oda valamelyik nemzetnek. A csehszlovák futballvezetők a rendelkezésre álló két évet arra akarják felhasználni, hogy megfelelő előkészítő munkával megnyerjék a FIFA vezetőit a csehszlovák szövetségre kedvező döntés meghozatalára.

Csak röviden...

A román ökölvívőszövetség az elmúlt napokban új egyesületet vett fel tagjai sorába: az oradeai Makkabi ökölvívőszakosztályát.

A budapesti Hungária eddigi edzője, Schaffer Németországba távozik. A Hungária elnöksége az edzői tiszttalátására Kertész Gyulát, aki legutóbb az AMTE edzője volt, szerződtette.

Az amerikai nézők még mindig dühösek, hogy olyan rövid ideig tartott a Joe Louis-Schmeling világbajnoki meccs. A lapok ezzel kapcsolatban felemlítenek egy mulatságos esetet. Max Baer egyik meccsen történt. A szorító mellett, 15 dolláros helyen ült egy ur. A mérkőzés kezdetét jelző gongütésnél leejtette kalapját. Lehajolt érte. Mire felnevezett, a meccs már véget ért. Max Baer 10 másodperc alatt kiütötte ellenfelét.

Az Újpest csapata a Közép-Európa Kupába szombaton Bucurestiben játssa második mérkőzését a Rapid FC-vel s csütörtök este érkezik Sighisoarára, ahol rövid pihenés után pénteken folytatja útját a főváros felé.

A Ripensia ma este utazik Milánóba. Előzetesen a Komó-tó partján „bujlik” el a timisoarai futballcsapat és szombaton délután érkezik Milánóba.

Newyorki jelentés szerint a Joe Louis-Max Schmeling világbajnoki döntő ökölvívő mérkőzés előestéjén Hitler kancellár táviratot intézett Schmelinghez a következő szöveggel: „Melegen üdvözlöm a holnap ökölvívő világbajnokát. Hitler”.

A satumarei Barkochba zsidó sportegyesület július 3-án tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűléstől a satumarei zsidó sport erőteljes fellendülését lehet várni, minthogy friss erőknek a vezetőségre való bevonásáról és a keretek kiszélesítéséről lesz szó.

A Ripensia játékosai az FC Milan fölött aratott győzelem után fejenként 10.000 lej jutalmat kaptak, míg a Milánóban megtartott az előnyt és a csapat továbbjut, személyenként 20.000 lej az újabb prémium. A bucaresti Ripensia-FC Milan mérkőzés bevétele egyébként közel másfélmillió lej volt.

A Capatana, a labdarúgószövetség egyik vezetőmbere cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a Nemzeti Bajnokság 12-es létszámát felemlélnék. Erről szó sem lehet — mondotta —, ha a lehetetlen mégis megvalósulna (!), akkor én azonnal lemondok.

A Haggibbor Sportegyesület teke-szakosztálya vasárnap reggel 4 órai indulással Oradea-Felixre utazik, ahol a Makkabi csapata ellen vendégszerepel. A mérkőzésre vendégeket szívesen visz magával a vezetőség. Jelentkezni lehet péntek estig 6-8 között a Haggibbor titkárságánál, Str. Stroescu 7/b alatt.

Nyolcezer bálnával többet fogtak a déli sark tengerein: irnokokat csinálnak a szigonyosokból

A londoni megbeszélésekkel egyidőben a Fokvárosban megtartották az idei bálnakonferenciát, amelyen megállapítást nyert, hogy az 1936-37. évadban a szorgalmas szigonyosok nyolcezer olyan bálnát vadásztak ki a tengerekből, amiket nem kellett volna megzavarni. Összesen ötvennégyezer bálna esett áldozatul a szigonyoknak, míg a tavalyelőtti szezonban csak negyvenháromezerre ruggott a zsákmány. Természetesen a bálnaolaj termelése is erősen emelkedett, aminek következtében az árak két és fél százalékkal estek.

Igen érdekesek azok az adatok, amelyek szerint angol részről a már említett évadban 68 ember járt szerencsétlenül vadászás közben, a bálnavadász-telepeken kilenc gyilkosság történt és a közel hétezer szigonyos összesen 11.678 liter pálinkát fogyasztott el. Talán az utóbbinak köszönhető — mondotta az értekezlet szónoka —, hogy a szegény cetek ily rosszul jártak.

Arról is történt említés, hogy a déli sarkvidéken, melynek egy része közigazgatásilag Afrikához is tartozik, még mindig áll a harc két bálnavadász társaság szigonyosai között.

A fegyveres összeütközés fizetésleszállítás miatt történt s bár a társaság már négyen rendbehozta az ügyet — Londonban és Melbourneben, valamint néhány ügynöke a Fokvárosból is elutazott Dél felé —, senki sem képes a sarki téiben a harcoló feleket megközelíteni és így vigan ropognak a puskák a régi szigonyosok és az őket felváltani akaró, ugynevezett olcsó emberek csataterén.

Szakértők számolnak be arról, hogy a tavalyi bálnavonulás általában nyugatról keletnek tartott — ugyanez az eset az idén is — és a kutatók százai keresik azt a helyet a Rosst tengerben, ahol a cetek hatalmas szaporodása végbemegy. Ha megtalálnák ezt a rejtett fészket, a megtaláló egyik napról a másikra meggazdagodna, mert a felfedezésre hat helyről tüztek ki elég tekintélyes jutalomdíjat.

A sarki tél enyhülése után a legtöbb helyen általános vadászati tilalmat rendelnek el, addig a szigonyosok hatvan százalékát iradai szolgálatra rendelték be a délafrikai társaságok.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Mától: A francia filmek koronája! Vörös éjszakák. Tolsztoj „Első halott” című regényének filmváltozata. Főszerepekben: Victor Francen és Gaby Morlay.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premier! Párizsi kaland. Pazar rendezésű zenés, énekes vígjáték, csodás revüjeleményekkel. Főszereplők: Fernand Gravet és Joan Blondell. Műsor előtt: Új világhíradó.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda: Leánydalom. Kipróbált recept a férj-fogáshoz 7 felvonásban. Bemutatják: Bette Davis és Georg Brent. Jön! Ember és orvos, Robert Taylor.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Járvány az intézetben. Fritz testvérek, Amerika híres komikusainak szellemes vígjátéka.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

A halál árnyékában. Izgalmas kalandorfilm egy amerikai detektív életéből, főszerepekben Spencer Tracy és Virginia Bruce.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Mától: Micky Maus premier műsor! 2 óráig betöltő színes Micky Maus műsor 12 képből.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

3, 6 és 9 órakor: A kis hercegnő. A legkedvesebb Shirley Temple film. II. A szerelem nem hal meg. Pazar rendezésű filmszáger. Fősz.: Dick Powell és Marion Davies. III. Journal.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Nálunk szórakozhat! I. Tarzan szökése. Jonny Weissmüller. II. Pat és Patachon — munkanélküliek. III. Híradó. Jön: Az elátkozott hajó.

Prof. Frigyesi: Négyógyászat. Megjelent. Nagyalakú, hatalmas mű, 513 lap, 299 ábrával, fizve 1023 lej, kötve 1089 lej. A másik új Molt (Magy. Orv. Könyvtár T.) könyv: Dr Haynal: A szív és a vérerek betegségei, nagy alak, 488 lap, 214 ábra, fizve 957 lej, kötve 1023 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a Molt tagság és az „Ingyen Nékám-Atlasz” kedvezményeket jegyzékét Lepagetől Cluj.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, június 30.

Bucuresti. 7.30: Torna, hírek, reggeli hangverseny. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Táncczene. 19.55: Felolvasás. — 20.10: Román dalok. 20.35: Mandolin. 21.10: Időszaki anyag. 21.25: A rádiózenekar hangversenye. Közreműködik: Jarosevici cselló és Furmann oboaművész. 22.30: Hírek. 22.45: Vendégéneke. Majd: Hírek külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. 8: Ben Zwi előadása: A 16-ik századbeli Szafedről. 8.20: Palesztinai népdalok. 9: Pontos idő, időjárás, hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Katonazene. 15.35: Hírek. 17.45: Pontos idő. 18: Jazz. 21: Operarészletek. 22.10: Hírek. 22.30: Cigányzene. 23: Időjárásjelentés. 24.10: Táncclemezek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból: Belgrád, 21: Operarészletek. Prága, 21.30: Opera.

Péntek, július 1.

Bucuresti. 7.30: Torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Időszaki anyag. 19.15: Lemezek. Közben 19.15: Felolvasás. 20.20: Dogeanu Irén énekel. — 20.45: Felolvasás. 21: Weber: A bűvös vadász, háromfelvonásos opera. A szünetben: Hírek. 23.15: Lemezek. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. Az angol nevelés alapelvei. 8: Olvasás Tnachból. 8.20: Bartók-lemezek. 8.45: Pavlo Casals-koncert. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.30: Szimfonikusok hangversenye.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Balalajkazene. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.35: Hírek. 17.45: Pontos idő. 18.30: Liszt-művek. 19: Sportközlemények. 19.15: Cigányzene. 20.30: Operanépek. 21: „Schönbrunni orgonák”. Zenés hangjáték. 22: Hírek. 22.20: Orgonaszámok. 22.50: Időjárás. 22.55: Katonazene. 24.10: Cigányzene.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból: Prága, 21: Rádiózenekar. Riga, 22.15: Mozart-művek lemezen. Varsó, 20.30: Operarészletek.

Palesztinai gyártmány

JEGYZE MEG E

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Költőcsalád jó fizetéssel szakácsnő keres. Tisztes, jó nő ajánlatát „Megbízható, jobb” jellegre a kiadóhivatalba kérem.

Héberül tanít a legújabb módszer szerint, ugyancsak Bibliát, Rasit, vagy gemorét zsargon, vagy német előadásban. Különös képzettség bar micve előkészítésében. Elsőrendű módszerrel. Szabó, Str. Calvin 7. Jelentkezések (gyermekek, felnőttek, kezdők és haladók) naponta 3-5 óra között július 15-től kezdődőleg. Egyesek és kurzusok oktatása.

Eladó belvárosban nagy saroktelek házakkal, tűzlethelyiségekkel. Cím a kiadóban.

Lakótársat keres fiatal ember különbözőratu szobába, esetleg teljes ellátással. Str. Xenopol 7, Berkovitsné.

Tanulóleányt azonnal felvesz Friedmann fotóművész, Str. Regina Maria 46, I. em.

Szegyári Dämpfert oca 30 hektoliterest kerestünk megvételre. Heinrich szappangyár Cluj.

Kertes házban parkettes butorozott szoba azonnal kiadó. Bratianu No. 45.

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal hűtőgép kiadó. Regele Ferdinand 34. Telefon 20-11.

Alkalmazok gyakorlott kiszolgálót kóser bodegában. Szakképzettség, intelligencia és garancia főfeltétel. Ajánlatok „Biztos zsidó egzisztencia” a kiadóba.

Ki fogadná örökre szegény cluji zsidó-asszony négy hónapos, szép leánygyermekét? Erdekldők forduljanak Stein Paulához Cluj, Str. Mărăsesti No. 52.

Külföldi butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Piața Unirii 9, I. Telefon 14-64.

Összkomfortos lakás: három, esetleg négy szoba, hall, nappal, világos kertes házban terraszokkal azonnalra kiadó. Str. Berthelot 10 szám.

Kétszer két szoba konyhás lakás kiadó azonnalra. Értekezni: Astra búffé, Piața Unirii 3.

Ésküvők, eljegyzések, barmicvemok, zsidók rendezését vállaljuk itt háznál. Házhöz is megyek, vidékre is. Jó ort. kóser házkösző kihordásra is. Adlerné, Str. Gen. Gerescu 7.

Bruno Brehm: A háborúra fel kell készülni. Apompás író új szenzációs regénye, két hatalmas kötet fizve 277 lej, kötve 370 lej, most jelent meg. Megelőző műve: Az osztrák-magyar sorstragédia három kötetben: I. Apis és Este. II. A kétfajú sas lehell. III. Ez lett a vége. Kötete fizve 191 lej, kötve 231 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen jegyzékét Lepagetől Cluj.

Schwartz Menyhért né. zsidó leányinternátusa Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8. Telefon 12-11.

Megnyit! Fiu- és leánygyermek nyaraltatása Bratcan, Megnyit!

(Jud. Bihor). (Fővonal.) Hegyek között, magaslati hely! Allandó orvosi és tanári felügyelet! Hízó-, nap- és légkúra! Kitérő referenciák! Prospektus! Mérsékelt díjak!

A bu

Jóismerős mindnyájan táplálékát a délaméri vényt Európ Hogy ho nézve eltér Némelyek tak azok, 1553 körül azt állítják, rabszolgák Némely Franci Dr ben E-zsét öt lovaggá melyen töl Ezek közö Mások azó által Euró volt, hamer Sok tört nyát a ka szönetjük haza és d birtokán t Sok idő vényből h XVII. szá talán alká etetésére” vetették, toltatná. Németo század ele tében éht re von L próbáltak rült. Eml emelt, me vezett el. bön a kö termelték Francia nomus vé re, XIV. től nyug jölt ki a A király Parmentá örült, ho nép eleit Azt állít azonban valaki h gonyjátát — En és gazd Nemso kiváló e Benjami Az étre krumpli A be szágban a közné repet je példál ban An sok jut betegség rülésére sir Rob raeli krumpl Tran Sámuel zott. A a trans pet a széki a botbün burgon — A szolida restibó a házé perbé gescu-vállal és tev a nyil szavai sal és a jévo reszté — Vaidv jeienti nélkül Khaba nalba: perc be 30 az ege a gép

TITKOK

A burgonya története

Jóismerősünköl, a szerény krumpliról mindnyájan tudjuk, hogy sok-sok család fő- táplálékát képezi. Pedig volt idő, amikor ezt a délamerikai származású, igénytelen nö- vényt Európában még csak nem is ismerték. Hogy hogyan jutott át az óceánon, arra nézve eltérnek a vélemények.

Némelyek szerint spanyol szerzetesek vo- tak azok, akik Chile, Peru és Ujgranadából 1553 körül hozták hazájukba, mások viszont azt állítják hogy John Hawkins, az első angol rabszolgakereskedő által került Európába.

Némely krónikákban azt olvashatjuk, hogy Francis Drake, a híres angol világljáró, 1581- ben Ezsébet angol királyné tiszteletére, ki őt lovagga ültette, fényes lakomát rendezett, melyen több exotikus ételt tálatatott fel. Ezek között állítotlag a burgonya is szerepelt. Mások azonban úgy tudják, hogy a Drake által Európába hozott növény nem burgonya volt, hanem az indiai édes répa, vagy batáta.

Sok történeti véleménye szerint a burgo- nyát a kalandos életű Walter Raleighnek kö- szönhetjük, ki azt 1584-ben Virginiából hozta haza és devonshirei szülőföldjén, munsteri birtokán ültette el.

Sok idő telt bele, míg a burgonya disznó- vényből hasznos kerti veteményévé vált. A XVII. században már gondoltak arra, hogy balán alkalmas lenne „disznók s egyéb állatok etetésére“, sőt némelyek azt az eszmét is fel- vetették, hogy szükség esetén a gabonát pó- tolnatná.

Németországban a Harzvidéken a XVIII. század elején több évi rossz termés követé- zésében éhínség ütött ki. A nyomor enyhítésé- re von Langen főerdész és fivéve burgonyát próbáltak termelni. A kísérlet fényesen siker- ült. Emlékére a hálás utókor oszlopokat emelt, melyeket a nép krumplikövekknek ne- vezetett el. Egy Braunlage melletti gránittöm- bön a következő felirat olvasható: „E helyen termeltek először burgonyát 1738-ban.“

Franciaországban Parmentier, a híres agro- nomus vállalkozott a burgonya népszerűsítésé- re. XIV. Lajos pártolta törekvéseit és Párizs- tól nyugatra ötven holdnyi homokföldet je- lölt ki a krumplitermelési kísérletek számára. A király az első burgonyavirágának, melyet Parmentier átnyújtott neki, annyira meg- örült, hogy azt bomblyukába tűzte. A francia nép eleinte nem szerette az új élelmiszert. Azt állították, hogy leprát és lázt okoz. Később azonban megbarátkoztak vele. Egyszer aztán valaki hiúllt hozta Parmentiernek, hogy bur- gonyát járul éjjel lojtok.

— Ennek örülök! — kiáltotta Parmentier és gazdagon megajándékozta a hírnököket.

Nemsokára nagy ebédet adott, melyre több kiváló embert hívott meg, köztük Franklin Benjamin és Lavoisier, a hírneves tudóst. Az étrend minden fogása, még az italok is, krumpliból készültek.

A burgonya a legtöbb nyugateurópai or- szágban lassankint népszerűvé vált és főleg a köznép táplálkozásában egyre nagyobb sze- reptet játszott. Irország szegény lakossága például egy időben jóformán azon élt. 1846- ban Angliában kormányváltást okozott a sok júliusi eső, amittől a burgonya valami betegséget kapott. Az irországi éhség elke- rülésére hozott rendszabályok megbuktatták sir Robert Peel miniszterelnököt. Lord Dis- raeli erre megjegyezte, hogy „a rothadt krumpli megváltoztatta a történelmet.“

Transilvaniába 1798-ban dr Gyarmathy Sámuel Göttingából kétfajta burgonyát ho- zott. A nagy inség idején, 1815 február 15-én a transilvaniai Gubernium felszólította a né- pet a krumplitermelésre. A csiki és három- széki székegyeket a katonai hatóságoknak botbüntetéssel kellett rákényszeríteni, hogy burgonyát ültessenek.

— A lelkesek egyre-másra tagadják meg szolidaritásukat a volt vasgárdával. Bucu- restből jelentik: Clime mérnök a volt Mindent a hazáért párt elnökének és több társának perében a tegnapi tárgyaláson N. T. Geor- gescu-Erdmeti lelkes kijelentette, hogy nem vállal szolidaritást a volt párt politikájával és tevékenységével, amiket teljesen elítél. Ez a nyilatkozat kiegészíté másikk három lelkes szavait, akik felhagytak a gárdista felfogás- sal és igazi nemzeti érzelmeiket fognak ápolni a jövőben és eleget tesznek polgári és ke- resztényi kötelességüknek.

— Leszállás nélkül repült Moszkvából Vladivosztkba egy orosz pilóta. Moszkvából jelentik: Ilusin orosz pilóta gépével leszállás nélkül Moszkvából Vladivosztkba repült, Khabarovszkon keresztül. Az ut egyenes vo- nalban 6850 kilométer, de a pilóta 24 óra 36 perc alatt több mint 7600 kilométert repült be 307 kilométer átlagsebességgel. Majdnem az egész uton légköri viszonyok akadályozták a gépet.

— Külföldön lakó románok védelme. Bu- curestiből jelentik: A „Romania“ című kor- mánylap a külföldön élő románok érdekében Bucuresti székhellyel önálló intézet felállíta- sát javasolja. A lap rámutat arra, hogy Ro- mánia tanügyi egyezményt kötött Jugoszlá- viával azokra a románokra vonatkozóan, akik a jugoszláv Banatban laknak. Ezt az egyezményt azonban a jugoszláv kormány az Ó-Szerbiában lakó 350 ezer főre tehető ro- mánságra és a szerb Macedóniában élő 100 ezer főre tehető románságra nem alkalmazza. Ami a görögországi román kisebbséget illeti, a nemzetközi szerződésében megjelölt elbá- nítást a görög kormány teljesen figyelmen ki- vül hagyja, a Balkánon lakó románok sorsa — állapítja meg a lap, — rosszabb, mint 1913 előtt volt. Albániában 70.000 főre tehető a románok száma, akik a „Romania“ szerint meg vannak fosztva nemzeti jogaiktól és sza- badságuktól. Szovjetországban 800.000 román él a moldvai szovjet területén igen ne- ház helyzetben, Csehszlovákiában 25 ezer főre rug a románok száma, Magyarországon 60 ezer lakik. Eszerint több, mint kétmillió ro- mán él külföldön, akiknek érdekében nem- zeti szabadságuk és életlehetőségük biztosí- tása végett a „Romania“ a határokon túl élő románok intézetének felállítását javasolja.

NYARALASA alkalmával gyűjtsön a Ke- ren Kajmetnek a vakációs kisperselyben!

— 120 százalékos kamat... Bucurestiből jelentik: Az ilfovi ügyészség büntügyi eljárást indított M. Bernstein, a „Corect“ nevű zálog- ház tulajdonosa ellen, aki a kölcsönökért 120 százalékos kamatot szedett adósaiktól. A zá- logházlet egyébként sem tartotta be az elő- irt szabályokat.

— Atadták az ügyészségnek a lefoglott öt- tagu betörőbandát. A rendőrség büntügyi osztálya befejezte a vizsgálatot a napokban lefoglott öttagu betörőbanda ügyében. A ki- hallgatások során megállapítást nyert, hogy a Hegyesi és Berki-féle betörőtársaság rövid idő alatt több mint 200 ezer lej értékű hol- mit és pénzt harácsolt össze Clujon. Miután egész terjedelmes bűnlajstromuk napvilágra került, a rendőrség a veszedelmes betörőban- da tagjait ma reggel átadta az ügyészségnek.

— Éveken át székszorulásban szenvedő egyének gyakran meglepő rövid idő alatt reudbejárnak, ha reggelenként fejkeléskor és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél- pohár természetes „Ferenc József“ keserü- vizet iszanka. Kérdezze meg orvosát.

— A Rapid társaságokcsi-társaság tudó- mására hozza a közönségnek, hogy a júliusi bérletek láttaomozása június 30-án, július 1-én és 2-án lesz este 8 óráig. A Rapid-társaság tanfolyamot nyit jegyzetők részére. A tan- folyamon csak olyanok vehetnek részt, akik a román nyelvet ismerik. Az illetőknek a Ra- pid szindikátus központi helyiségében, Cal. Reg. Carol II, 119. szám alatt kell jelent- kezniük.

— Faruk egyiptomi király Párizsba látogat. Párizsból jelentik: Az egyik kairói lap sze- rint, Faruk király a közeljövőben hivatalos látogatást szándékozik tenni Franciaország- ban. A lap valószínűnek tartja, hogy Faruk király az angol királyi párnak párizsi látoga- tása után megy Párizsba.

— Orvosi hír. Dr Hermann Jenő, Bécsben specializált sziv- és belgyógyász, rendelését Târgu-Muresen Piața Albinei 10 szám alatt megkezdte.

— Belratkozások a jeruzsálemi héber egye- tem vegytani fakultására. A bucaresti köz- ponti Palesztina Hivatal közli: A jeruzsálemi héber egyetem vegytani fakultásának vezetői kijelentették előzőleg, hogy a vegytani fa- kultás megtelt, a Palesztina Hivatalnak mégis sikerült megszereznie az egyetemi ha- tóságoknál, hogy három helyet tartson fenn romániai zsidó diákok számára. Akik reflekt-álnak ezekre a helyekre, sűrűsöen lépjenek érintkezésbe a bucaresti Palesztina Hivatal- lal.

— Hevesi Piroka és Kovács Kató június 30-án, csütörtökön este 9 órakor a Róm. kath. fiugimnázium disztermében (Kogălniceanu 2) a Kisebbségi Újságírószervezet rendezésében megtartandó nagyszabású bucsuhangverseny- nyére felár nélkül elővételben kaphatók je- gyek az Agenția Teatrului színházi ügynör- ség főtéri kioszkjában. Telefonszám 29-82. Jegyek ára bélyeggel és éltékekkel együtt 65 és 45 Lei. Főiskolai hallgatók, a zenekon- zervatóriumok növendékei és a Goldmark zeneegyesület tagjai a szokásos kedvezményt élvezik.

C. W. SCOTT, a híres repülő, London— Bucuresti—London körrepülésre készül

A román ipar az utolsó tíz évben olyan nagyot haladt, hogy a jövő a leg- teljesebb reményre jogosít. Ujabb iparágakat honosítottak meg és az utolsó évek gyártmányai minőségileg igen magas színvonalon állottak.

A petróleumipar, Romániának legrégibb és legfontosabb iparága, megiepő ritmusban fejlődött. Mégis mindeddig nem sikerült ezen iparágak olyan kiváló mi- nőségű olajat gyártania, amelyet teljes bizalommal használhatnak azok, akik mo- torjuk tökéletes olajozására törekcsenek.

Ma megváltozott a helyzet. Az Unirea társaság, amely a petróleumipar terén óriási eredményeket ért el, piacra hozott új olajat — „Noul Luboil“ néven — amely teljesen egyenrangú az idegen gyártmányokkal, minden tekintetben.

A laboratóriumi kísérletek, valamint Petre Cristea praktikus kísérletei bebizo- nyították ezt a kiváló minőséget. Ami azonban figyelemre méltó, az az a tény, hogy ezt az olajat Londonban is kipróbálták és a szakértők fenntartás nélkül ki- válónak minősítették.

C. V. Scott nyilatkozata

C. W. Scott, a híres repülő, aki a London—Ausztrália rekordot állította fel, a „Noul Luboil“-ról a következőképp nyilatkozott:

„Mindig az volt a véleményem, hogy Románia a petróleumtermelő államok élén halad. Mégsem hittem, hogy Románia olyan kiváló olajat raffinal, mint a „Noul Luboil“.

„Analizáltam a laboratóriumok jelentéseit a „Noul Luboil“-t illetőleg, hasz- náltam motoromban és kijelenthetem, hogy minősége teljesen kielégített.“

„Egyike azon olajoknak, amelyek nemcsak az autómobilok motorjait, hanem a repülőgépek motorjait is tökéletesen kielégítik.“

„Elhatároztam, hogy London—Bucuresti—London körrepülési rekordot kisé- relem meg és csakis „Noul-Luboil“-t fogok használni.“

CHARLES W. SCOTT, s. k.

Ez a nyilatkozat, amelyet híres versenyrepülő és a rekordrepülések feltéte- leit alaposan ismerő szakember tett, világosan megmutatja a szóban forgó készit- mény értékét.

De emellett, hogy megemlítjük egy olyan kiváló olajnak a technikai jelentő- ségét, mint amilyen a „Noul Luboil“, még egy körülményre kell rámutatnunk: Romániában eddig sok idegen olajat árultak, noha országunk, amint azt C. W. Scott is mondja, egyike a legelső petróleumtermelő országoknak. A „Noul Luboil“ minősége segítségünkre lesz, hogy a jövőben ne kelljen külföldre küldenünk pénzt olyan termékekért, amelyeket itthon is gyárthatunk.

— Tengeri ünnepeket rendeztek Lengyel- országban. Varsóból jelentik: Lengyelország- ban a „Tenger napja“ néven nagyszabású ün- nepéseket rendeztek országgszerte. Az egyik ilyen ünnepségen maga Kwiatowski helyet- tes miniszterelnök szólt fel és nagy beszé- den ismertette a lengyel nép törekvéseit a tengeren s a lengyel nép tengerészeti cél- kitűzéseit. Eszerint a lengyeleknek már szük- k a gdyniai kikötő és befolyásukat az egész Balti tengeren érvényesíteni kívánják.

— Katasztrofális áradások három amerikai államban. Newyorkból jelentik: Az utolsó há- rom nap eszései valóságos szerencsétlenséget idéztek elő Newyork, New Jersey és Pennsylv- ania államokban. A kár többször tízmillió dollárt tesz ki.

Uj enciklopédia, a tudományok összefogla- tása. 1938 júniusi könyvnapra jelent meg: Dormándi: Kis enciklopédia. A tudományok és művészetek tárháza. 706 sírli oldal, lexi- konalakk, azonnal rendelve, könyvnapra áron 224 lej, később 284 lej Lepageál Cluj. Pos- tán utávétellel. Kérjen jegyzéket Lepageától.

— Diszes keretek között zajlott le Târgu- Muresen a víznap. Tg-Muresről jelentik: Most rendezték meg az MSE csónaktelepén a víz- napot Dumitru ezredes prefektus, Dumitriu táblabíró-polgármester, Rosu őrnagy alpolgár- mester, dr Ieremia St. kulturtanácsos és nagyszámu közönség részvételével. Az ünne- pségeket a Mures és Makkabi sportegyesületek közreműködésével az MSE rendezte meg. Az ünnepségek programján csónakverseny és ér- dekes vizimutatványok szerepeltek.

NYARALÁSKOR gondoljon a Keren Ka- jemetre, használjon vakációs kisperselyt!

— Tej helyett lugkóvet ivott. Nyitráról je- lentik: Hrncsar nyitrai munkás két éves Eva leánya tej helyett a konyhában véletlenül lugkóoldatot ivott. A szerencsétlen gyermek kórházbeállítás közben meghalt. Az eljárás megindult.

EGYESÜLETI ÉLETV

— A Kórházegyesület és Négyelet tea- déntánjai Cluj olvasóink figyelmét felhívjuk a két egyesület hőgybizottsága által minden csütörtök délután 1/5 órakor rendezendő tea- déntánra, ahol figyelmes háziasszonyok gon- doskodnak arról, hogy a jelenlevők jól érez- zék magukat. A két egyesület a cél érdeké- ben is reméli és elvárja, hogy ezeket a kel- lemes időtöltést is jelentő délutánokat minő nagyobb számban látogassák.

Ábbaziai
fürdő szezon!

Hotel QUISIANA & EDEN
Legszébb központi fekvés. Tejes kényelem.
Kifőtő konyha.
MÁJUS—JUNIUS: ELŐSZÉZONARAK.
PROSPEKTÚST KÉSZSÉGGEL KÜLDÜNK.

UJ KELET Legújabb hírek

Oroszország és Németország keze a spanyol viszonyok elmérgesedésében

(Első oldali cikkünk folytatása).

Az intúka azonban nem fog sikerülni. Legfeljebb arra lesz alkalmas, hogy világos válsztó vonalat húzzon a spanyol polgárháboruban az olasz és német érdekek és tendenciák között. A totális államok frontjának Spanyolországban való megbontása pedig kétségkívül az angol diplomácia hatalmas sikerét jelentené.

Lord Londonderry rossz impressziókkal tért vissza Németországból

Pillanatnyilag a helyzet az, hogy lord Londonderry rossz benyomásokkal tért vissza németországi útjáról. A lord elmondotta barátainak, hogy ezúttal sem Göring marsall, sem Ribbentrop nem fogadták oly szívesen, mint a multban. Másrésztől Hodgezson, Anglia megbízottja a burgosi kormány mellett, Londonba érkezett és előreláthatólag hosszabb ideig nem is tér vissza állomáshelyére. Az angol kormány eképpen akar a nemzeti Spanyolországgal szembeni elégedetlenségének kifejezést adni, a legutóbbi hajóbombázások után.

A nemzetközi politikai helyzet alakulása szempontjából nem érdektelen a vezúó, az egyik távirati úgynökség által lansirított hír, amely szerint Franciaország és Szovjet-csország között a kapcsolatok az utóbbi idókben érezhetően meglazultak. Nem tartják véletlennek, hogy éppen most lett nyilvánossá a szakadás a francia kormány és a kommunisták között. Bár a kommunisták nem vettek részt egyik néprfronti kormányban sem, csak most lettek ellenzéki párttá. Másrésztől a Temps vezércikkében azt írja, hogy Oroszország a világforradalom céljaira szeltné felhasználni a spanyol konfliktust és ezzel kapcsolatosan nem riadna vissza egy új világháború kirobbantásától sem.

Oroszország és Németország keze a spanyol viszonyok elmérgesedésében

A francia lapok általában Oroszország és Németország kezét látják a spanyol események elmérgesedésében. A République szerint Németországnak és Oroszországnak érdeke fokozni az ellentéteket. Az Oeuvre a következőket írja:

„A francia külügyminiszter nem felejtheti el, hogy az olasz diplomácia az április 16-iki egyezményt fel akarta használni Franciaországnak Angliától való eltávolítására. Spanyolország újjáépítését és egységét s francia-ellenes vonalon akarják keresztül vinni. Miután pedig az olaszok nem távolították el önkénteseiket a spanyol frontról, nem marad más hátra, mint újból megnyitni a pireneusi határt.

A kommunista L'Humanité a következőket írja:

— Olaszország kinyilvánította, hogy minden Majorca szigetét érő támadást olasz-ellenes aktusnak minősítenek. Bonnet külügyminiszter számára két kötelezettség adódik ebből: jelentse ki formálisan, hogy tiltakozik laszországnak Majorca szigetével kapcsolatos igényei ellen és hatályalanítja július 13-án a Pireneusi határok lezárására vonatkozólag tett intézkedéseit.

Anglia nem ismeri el a japán által kinevezett kínai kormányokat

London, június 29. Az alsóház mai ülésén Duncan Sandys képviselő bejelentette, hogy utasítást kapott, hogy jelenjék meg egyenruhában a katonai törvényszék előtt és tartalékos tiszt minőségben tegyen tanuvallomást az általa a parlament egyik ülésén leleplezett katonai titkokra vonatkozólag. Az elnök megállapította, hogy ez a képviselői immunitás megsértését jelenti és összehívta a mentelmi bizottságot, amelynek Chamberlain miniszterelnök is tagja.

Egy munkáspárti képviselő biztosítékot kért a kormánytól arra nézve, hogy addig, amíg Kínában törvényes kormány működik, Nagy-Britannia nem fogja elismerni a japánok által installált kormányok egyikét sem. Buttlen külügyi alminiszter igenlőleg válaszolt a kérdésre.

— Tízmillió dollár kárt okozott az amerikai árvíz. Newyorkból jelentik: Newyork, New Jersey és Pennsylvania környékén hét napig tartó viharos esőzések voltak. Az óriási zivatarok tízmillió dollár kárt okoztak.

Julius 15-én lép életbe az új közigazgatási törvény

BUCURESTI, június 29. A lapok szerint az új közigazgatási törvény július 15-én lép életbe. Addig kinevezik a tíz területi kormányzót, akiknek megbízatása hat évre fog szólni.

Victor Hodor közigazgatási főfelügyelő megbízást kapott a belügyminisztertől, hogy folytasson le vizsgálatot Ardealban és Banatban a lakosság véleményéről az új közigazgatási helyzetet illetően.

A magyar és lengyel kisebbségek Hodzsa miniszterelnök előtt

Prága, június 29. Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta a lengyel és a magyar kisebbségek képviselőit. Elsőnek Wolff lengyel képviselő, aki egyébként a Hlinka-párt tagja, jelent meg kihallgatáson a miniszterelnöknel, aki közölte Hodzsával a lengyel pártok megegyezési bizottságának határozatát. Utána a Ma-

gyar Párt képviselői: Szüllő Géza dr, Jáross Andor, Eszterházy János gróf tárgyaltak a miniszterelnökkel, aki ezután Jaks német szociáldemokrata képviselőt fogadta. A kisebbségek vezetői csütörtökön folytatják tárgyalásaikat Hodzsa Milán miniszterelnökkel.

Csang-Kaj-Sek lemondása az előfeltétele az ellenségeskedések beszüntetésének

TOKIO, június 29. A külügyminisztérium megbízottja kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy Csang-Kaj-Sek marsall visszavonulása lényeges előfeltétele az ellenségeskedések beszüntetésének. Ez a feltétel azonban egymagában nem elegendő. Japánnak biztosítékot kell kapni arra nézve, hogy a kóumitang szervezet Csang-Kaj-Sek marsall visszavonulása után nem fogja folytatni az ellenállást. Japán körök egyébként nem bízna a hírből, mely szerint Sir Archibald Clark kínai angol követ hankeui látogatásának célja az lett

volna, hogy pressziót gyakoroljon a kínai kormányra Csang-Kaj-Sek marsall visszavonulása érdekében.

A külügyminisztérium megbízottja cáfolta végül, hogy Robert Osigie, Anglia tokiói követe, közvetíteni próbált volna Kína és Japán között.

Sanghaj, június 29. (Rador.) Csen-Teh-Minget, a japánok felügyelete alatt működő hajóellenőrző bizottság elnökét ismeretlen tettes lelőtte az uccán. Valószínűnek tartják, hogy a kínaiak között kell keresni a merénylőt.

Capitol Mozdó

Ma premier!

A párizsi kaland

Pazar rendezésű, zenés, énekes vígjáték, csodás revüjelenetekkel!

Főszereplők: FERNAND GRAVETT és JOAN BLONDELL.

Műsor előtt: Uj híradó.

A Memel-vidéken ismét fel-lángolt a német irredentizmus

Véres összecsapások a náci és a litván lakosság között. Egy litván hajó matrózai vízet fecskendeztek a Horst Wessel dalt éneklő náciakra

London, június 29. A memelvidéki Klaipėda kikötőjében tegnap súlyos incidens történt, amely a német és litván lakosság közötti sorozatos összetűzésekben folytatódott. Az éjszaka folyamán egy Danzig nevű német hajó érkezett a kikötőbe, amelynek molóján több mint hétézer német gyülekezett össze. A németek dörögő Heil Hitler! kiáltásokkal fogadták a német hajó kikötését. A közelben horogonyzó Perkunas nevű litván hajó matrózai a hitlerista demonstráció elleni tiltakozásképpen működésbe helyezték a hajó tüzoltó csapjait és hatalmas vizugarakat irányítottak a Horst Wessel dalt éneklő német tömegre. A németek és litvánok között hatalmas verekezés kezdődött, amelynek egy halottja és ötven sebesültje volt.

Ugyancsak a Reuter úgynökség jelenti, hogy a kikötőben kirobbant összetűzések az egész város területén folytatódtak. Egy tizenhat éves német fiút meggyilkoltak a

litván tüntetők. A német tüntetőket csak akkor sikerült szétoszlatni, midőn a kivonult rendőrök sortűzet adtak a levegőbe. Ezt megelőzően a náciak betörték egy egy zsinagóga, valamint több litvánok által lakott épület ablakait. A rendőrség ágensei tehetetlenül asszisztáltak a litvánnyal mellett.

A memeli konfliktus — akárcsak a szudetanémet területen előforduló újabb incidensek — kizárólag a náciaknak a külföldi németek körében kifejtett féktelen propagandája nyomán következett be. Lehetséges, hogy a klapeidai tüntetés Göbbels egyenes utasítására történt acélból, hogy ismét szőnyegre hozza a Memellel kapcsolatos német igényeket, itt is aktuálissá tegye a német csapatok „rendcsináló” bevonulását és mindenestre elterelje a figyelmet a szudetanémet kérdérről, amelyben az erőszakos eszközök csődöt mondtak a cseh kormány higgadt ellenállásán.

Minisztertanács az uralkodó elnökletével

Bucuresti, június 29. Tegnap este az uralkodó elnökletével minisztertanács volt a királyi palotában. Résztvettek: Miron Cristea dr patriarka-miniszterelnök, Armand Calinescu belügy- és nemzeti nevelésügyi miniszter, Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter, Comnen külügyminiszter, Constantinescu nemzetgazdasági miniszter, Argeseanu tábornok nemzetvédelmi miniszter, Marinescu tábornok egészségügyi miniszter, Paul Teodorescu tábornok légügyi és tengerészeti miniszter, Glatz tábornok nemzetvédelmi, Magureanu miniszterelnökségi és Toni nemzeti nevelésügyi államtitkárok. A miniszterek jelentést tettek munkálataik menetéről. A minisztertanács este 8 órakor ért véget.

Bucuresti, június 29. Miron patriarka tegnap üdvözölte a kormány tagjait abból az alkalomból, hogy három hónapja kormányznak. A patriarka-miniszterelnök méltatta a rövid idő alatt végzett munkásságot.

Gazdasági rendelet-törvények Franciaországban

Párizs, június 29. A Hivatalos Közlöny mai számában rendelet-törvények jelentek meg, amelyek a következő célokat szolgálják: Az építkezések előmozdítása, a gyarmati termékek vámilletékeinek felemelése, az algiriai bank-jegykirobbantási felső határának hárommilliárdról négy milliárdra való felemelése, Franciaország elektromos árammal való ellátásának biztosítása és a francia gyarmatok aranytermelésének fejlesztése.

Mussolini kihallgatáson fogadta a világbajnok olasz futball-csapatot

Róma, június 29. Mussolini a Venezzia palotában kihallgatáson fogadta a futballvilágbajnokságon győztes olasz csapat játékosait és vezetőit. A Duce gratulált az olasz játékosoknak, majd rövid beszédben rámutatott arra, hogy győzelmiük egyike a számos megnyilatkozásnak, melyek során a fasiszta Itália győzelmesen jelentkezik az élet minden vonatkozásában.

Roosevelt meg akarja oldani az amerikai munkanélküliség kérdését

Newyork, június 29. Roosevelt elnök egy sajtóértekezleten kijelentette, hogy az Egyesült Államokban meg akarják oldani a munkanélküliség kérdését anélkül, hogy a munkásságot felfegyvereznék. Ezután a felfegyverkezésről szólva kijelentette az elnök, hogy ámbár az Egyesült Államok az utóbbi időkben folkozta regyverkezését, az erre fordított összegek nem haladják meg az összköltségvetés 15—16 százalékát. Más államokban ezzel szemben a hadügyi költségvetés az összköltségvetés 40—50 százalékát teszik ki.

A bécsi zsidó ügyvédek tragédiája

Bécs, június 29. A központi hatóságoktól kapott utasítások alapján hétszázhusz zsidó ügyvédet töröltek a bécsi ügyvédi kamarából.

A spanyol nemzeti kikötőkbe nem engednek be norvég hajókat

Oslo, június 29. A burgosi kormány értesítette a norvég hajóstársaságokat, hogy ezután a nemzetiek kezén levő kikötőkbe nem engednek befutni olyan norvég kereskedelmi hajót, amely a köztársasági kormánnyal is összekötöttségben áll. Hasonlóképpen figyelmeztették a norvég hajóstársaságokat, hogy norvég hajók mindaddig nem futhatnak be a nemzetiek kikötőjébe, míg a norvégiai Tromsøben fogvatartott Guernica hajót szabadon nem engedik.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

—BUN DE IMPRIMAT